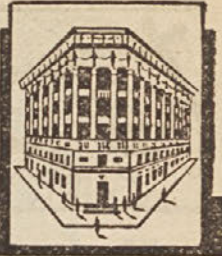

NAŠA MOČ

LIST ZA ČLANE VZAJEMNE ZAVAROVALNICE V LJUBLJANI

Izhaja dvanajstkrat na leto. — Celoletna naročnina za člane Vzajemne zavarovalnice Din 1'—, za vse ostale Din. 16'—.

Izdaja: Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. — Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva cesta 19, telefon 25-21 in 25-22.

LETNIK III.

MAREC 1938

ŠTEV. 3

Žejni dobrote

Pred leti sem prišel prvokrat v Beograd in z zanimanjem ogledoval prestolnico, ki se je v razmeroma kratkem času dvignila iz vojnih ruševin in postala moderno mesto s krasnimi palačami, asfaltiranimi ulicami in divnimi parki ter drevoredi. Lepe hiše imamo tudi v Ljubljani. Naš Tivoli bi bil lahko ponos vsakega velemesta. Vse to tedaj ni nekaj posebnega. Če je denarja dovolj, je dograditev lepega mesta šala. Toda nekaj sem opazil v Beogradu, česar pri nas ni. Na neštetih poslopjih, mogočnih in bogatih, sem opazil napise: Zadužbina N. N., Zadužbina A. P., Zadužbina K. R. itd. Poprašam prijatelja, ki živi že dolgo let v Beogradu, kaj ti čudni napisi pomenijo. Pojasnil mi je: To so ustanove. Lastnik take hiše umre in v oporoki določi kot svojega dediča ta vseučilišče, oni znanstveno akademijo, ta mestno občino, oni kako dobrodelno ustanovo. Med Srbi je to nekaj čisto samo po sebi razumljivega. Čim si je pošten Srb pridobil nekaj več premoženja, smatra za svojo dolžnost, da se vsaj ob svoji smrti spomni narodovih kulturnih in socialnih potreb. Največ takih ustanov ima beograjsko vseučilišče. V stotine milijonov gre njih vrednost. Pa niso med darovalci samo kaki multimilijonarji. Tudi preprosti trgovci in posestniki, ki so se nekateri še za časa svojega življenja spomnili s takimi velikodušnimi pokloni najvišjih narodnih ustanov.

Tako mi je prijatelj pripovedoval in jaz sem vedno bolj strmel. Saj Beograd je vendar na Balkanu in kdo bi mogel verjeti, da je na tem proslulem Balkanu toliko smisla za žrtve v splošne narodne namene! Začel sem premišljevat, koliko takih dobrotnikov imamo mi Slovenci, ki se vedno s takim ponosom prištevamo med »srednjeevropece«. Imamo jih nekaj, a vse skupaj so komaj kaplja v morje. Imena Knafelj, Turner, Gorup pl. Slavinski, Orožen, Kolman so med vidnejšimi, potem pa je vrsta takih dobrotnikov kaj kmalu izžrpana.

Zopet drugič sem čital v časopisu o srbskih in hrvatskih izseljencih. V tujini jim je bila sreča naklonjena in so obogateli. A sredi svojega bogastva niso pozabili svojega materejnega jezika in so ostali ponosni Srbi in ponosni Hrvati. Še več! Tako so se s svojim narodom čutili eno, da so svoje bogastvo stávilí velikodušno na razpolago svojemu domačemu kraju. Ta je zgradil doma šolo, oni vodovod, ta cerkev, oni bolnišnico. In zopet sem se zamislil. Ali se je že kaj takega zgodilo pri nas? Res so bogataši med našimi izseljenci silno redki, a nekaj jih imamo tudi mi. Toda zjokati se moramo nad njimi. Izgubili so vse vezi s svojim narodom.

Pred kratkim smo dobili svojo Akademijo znanosti in umetnosti. Taka akademija predstavlja najvišji vrh narodovega znanstvenega in umetnostnega hotenja. Šele z Akademijo znanosti in umetnosti je narodovo telo popolno in zmerno v polni meri narod z znanstvenimi izsledki in umetniškimi vedomi oplajati in bogatiti. Sen stoletij je z ustanovitvijo Akademije izpolnjen. Na našem kulturnem polju ne moremo zahtevati nobene višje ustanove. Sedaj je le še naša naloga pomagati, da bo Akademija mogla svoje vzvišeno poslanstvo vršiti. In med sredstvi je tudi — denar. V tem pogledu pa je naša slovenska Akademija siromašna. Pravično je, da ji priskoči na pomoč država. A to ni vse. Šele takrat bo v Akademiji zaplulo pravo mladostno življenje, ko bomó sami iz lastne volje in žrtev skrbeli, da tej naši najvišji narodni ustanovi ne bo ničesar manjkalo.

Z osvobojenjem smo dobili svoje vseučilišče. Vseučilišče je za narod to, kar so možgani za človekovo telo. Narodovo telo je okrnjeno in nezmožno smotrno rasti in razvoja, dokler nima svojega vseučilišča. A kako je s tem vseučiliščem? Če ne bi bila bivša kranjska dežela zgradila lepega in še dosti prostranega dvorca na Kongresnem trgu, saj to naše vseučilišče niti poštene strehe ne bi imelo. Imamo profesorje, ki s svojo učenostjo svetijo daleč preko meja naše zemlje; imamo študentov celo armado, pa vendar temu vseučilišču še mnogo manjka. Njegovi prostori so pretesni. Institutí, seminarji, laboratoriji in kakor se že vse to imenuje, kjer edino more krepko doraščati naše izobraženstvo, vse to deloma popolnoma manjka, deloma je nepopolno in v neprimernih prostorih. Zato že vsa leta od osvobojenja vpijemo po razširitvi in izpopolnitvi naše univerze. Prvo dolžnost ima tu država. A zato nismo mi brez dolžnosti do svojega najvišjega učnega zavoda.

In sedaj bi lahko še mnogo povedal o tem, kako odkupujemo Prešernovo rojstno hišo, kako gradimo osrednji prosvetni dom, kako gradimo Baragovo semenišče itd. Dovolj naj bo tega, kar sem zapisal gori. In mislim, da vsi prav dobro razumemo, na kaj mislim. Nam manjka požrtvovalnega smisla za splošne narodne potrebe.

In vendar niti ne bi bilo tako težko dobiti lastna sredstva v te velike namene. Ali je že kdo pomislil na vlogo, ki jo lahko v tej stvari ima življenjsko zavarovanje? Najobičajnejši izgovor je, kadar komu predlagam življenjsko zavarovanje: Čemu mi pa bo? Imam svojo službo in bom imel svoj penzijo. Imam dobro idočo trgovino. Rajši kupim hišo in posestvo. Kaj me briga, kako bo po moji smrti! Nimam za nikogar skrbeti. Ali niste tudi Vi že s takim

1000 dinarska nagrada

V soboto, 12. februarja 1938, se je izvršilo v prisotnosti vseh članov uredništva in uprave »Naše moči« žrebanje k razpisu vsakoletne tisočdinarske nagrade. Izžreban je bil gospod

Rozman Alojzij,

posestnik v Črni vasi 185 na Barju.

Gospod Rozman je zavarovan pri Vzajemni zavarovalnici proti požaru. Uredništvo »Naše moči« mu k tej sreči toplo čestita.

V splošnem je bilo letos za tisočdinarsko nagrado manj zanimanja. In to kljub temu, da so bila nagradna vprašanja zelo lahka in da n. pr. zanimanje za mesečne knjižne nagrade stalno raste. Kar smo pa prejeli odgovorov, so prav vsi stvarni in resni ter bodo v njih izražene želje uredništvu lepo služile kot smernice za bodoče delo. Zato izreka uredništvo vsem tekmovalcem prav iskreno zahvalo.

Pesem polja

je povest našega pristnega kmečkega življenja. Na razpolago je le še malo izvodov. Zato hitite in jo naročite pri »Uredniku Naše moči«, Ljubljana, Miklošičeva cesta 19. Cena je sedaj 10 din za kos.

Tvoja slovenska narodna dolžnost je, postati član Rafaelove družbe!

Za letošnjo januarsko nagradno zlogovnico je bilo toliko zanimanja, kot za nobeno prejšnjih. Upamo, da smo s to zlogovnico pripomogli vsaj nekoliko k požitvi zanimanja za Rafaelovo družbo, za ustanovo, ki bi morala biti srčna zadeva slehernega zavednega uda našega naroda. — Za knjižne nagrade so bili izžrebaní:

- Repinšek Ivana, Helena, Ana, Ljudmila, male posestnice v Celju, Ipavčeva 15.
- Hafnar Peter, državni upokojenec, Primskovo 67 pri Kranju.
- Zirovnik Franja, vdova po tov. delavcu, Ljubljana, Bohoričeva 33.
- Malgaj Niko, trgovec, Ljubljana, Knezova ul. 19.
- Knez Karel, tov. delavec, Jelovo 38, pošta Radeče pri Zidanem mostu.
- Zupančič Ivan, trg. zastopnik, Ljubljana, Murnikova 18 a.
- Praznik Alojzij, posestnik in železničar, Ljubljana-Moste, Korošičeva ul. 13.
- Radovan Janez, posestnik, Loka 11, p. Št. Jernej na Dolenjskem.
- Karner Pavel, posetnik, Stari trg pri Slovenjem Gradcu.
- Brinovšek Anton, kmetski sin, Sv. Andraž 70, pošta Velenje.

Vsi navedeni prejmejo do konca februarja po eno vezano slovensko knjigo.

Ne vemo ne ure ne dneva ...

V zadnjem času je »KARITAS« izplačala
cele zavarovane vsote
ob smrti sledečih članov in članic:

Sinreich Franc, Velka Mislinja 34;
Kristl Marija, Plintovec 25, p. Zg. Sv. Kungota;
Lamprecht Cecilija, Vrtiče 17, p. Zg. Sv. Kungota;
Štrovs Janez, Knezdol 2, p. Trbovlje;
Premk Ivan, Gradec 6, p. Litija;
Smolej Jernej, Koroška Bela 6;
Serbinek Josip, Maribor, Strossmayerjeva 8;
Emeršič Marjeta, Paradiž 28, p. Sv. Barbara v
Halozah;
Petrovič Franc, Paradiž 97, p. Sv. Barbara v Ha-
lozah;
Sagadin Marija, Sestrže 1, p. Majšperk;
Kuhar Janez, Puconci 28, Prekmurje;
Rösner Jože, Javornik 81;
Gajšek Marija, Celje, Breg 21;
Perko Ana, Tržič, Ulica Viljema Pollaka 3;
Koritnik Agata, Litija, Nove stavbe 67;
Truden Marija, Nadlesk pri Ložu 3;
Nanut Ursula, Domžale, Stobovska 1;
Slak Josipina, Stožice 67, p. Ježica;
Tiringer Marija, Tržič, Slap 41;
Cizej Marija, Krašnja 18, p. Lukovica;
Schmelzer Ivan, Preska 6, p. Medvode.
Petruša Marija, Rožna dolina c. IX, št. 43, p. Viš-
Ljubljana;
Ločičnik Jožeta, Brnica 36, p. Hrastnik;
Vidič Martin, Zelene pri Šmartnem 18, p. Šmart-
no pri Litiji;
Pelko Karl, Podlož 57, p. Ptujška gora;
Stich Neža, Ljubljana, Stari trg 19;
Triler Franc, Preska 14, p. Medvode;
Toporiš Alojzija, Tržič, Ljubeljska 21;
Pristavec Anton, Brezovica 29, p. Borovnica;
Kokovica Marija, Sirmanski hrib 62, p. Štanga;
Porenta Jurij, Skofja Loka, Novo predmestje 25;
Frank Terezija, Sv. Lovrenc na Drav. polju 27;
Križič Marija, Podlipa 46, p. Vrhnika;
Kremžar Anton, Št. Vid nad Ljubljano 74;
Dołanc Franc, Sp. Jelenje 2, p. Dole pri Litiji;
Dovjak Ana, Ljubljana, Galjeveca 178;
Dobovičnik Marija, Dobna 43;
Založnik Marija, Kozarje 75, p. Dobrova pri Ljub-
ljani.
Zadražnik Ivana, Tržič, Glavni trg 29;
Pflajlar Doroteja, Zelezniki 37;
Kunc Frančiška, Ljubljana, Sv. Petra cesta 13.
Meneinger Jožef, Boh. Bistrica 104 in
Hrastar Magdalena, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 1
sta bila brezplačno zavarovana, ker so njuni
starši zavarovani za posmrtnino.

V januarju 1938 je pristopilo v »KARITAS«
996
novih zavarovancev.

»KARITAS«.

Zenske pravice. Gospod Neruda pripoveduje v družbi: »Pa res ne vem, kakšne pravice bi ženske še rade. Moja žena ustrahuje mene, najine hčere ustrahujejo mene in ženo, a naša kuharica ustrahuje vso družino. Ali ni to že dovolj pravice?«

*

Pregovor. Stric Tomaž je prišel na obisk in prijazno kramljal s svojimi nečaki in nečakinjami. Pa vpraša: »Otroci, ali mi zna kdo povedati kak pregovor?« — Otroci dolgo molče. Pa se oglasi mali Pepček in blekne: »Norec lahko več vpraša, kot more modrec odgovoriti.«

izgovorom odpravili zgovornega potnika? Sedaj pa vas vprašam: Kje je tu ljubezen do naroda, ki ga žejja dobrote, tudi vaše dobrote? Kje je tu kaj požrtvovalnosti, ki je edini izvor velikih dejanj? Ali naj ostanemo res večno narod sebičnežev, v katerem sleherni člen pozna le svoje lastne potrebe, ni mu pa mar, kako je narodu in njegovim ustanovam!

Kdaj bomo doživeli, da se bo slovenski človek, ki mu je v življenju količkaj mehko postlano, zavaroval zato, da bi vsaj ob njegovi smrti dobila zavarovano vsoto naša Akademija, naše vseučilišče, naša Narodna galerija, naše ustanove za revno dijaštvo! Ali ne veš, da lahko z malimi mesečnimi prispevki postaneš velik dobrotnik svojega naroda? Če kje, velja tu: Zrno do zrna pogača, kamen do kama palača.

Vem, da te vrstice najbrž ne bodo dosegle tistih, ki imajo že itak na vseh koncih preveč. Njih srca so zakrknjena in lastnemu narodu tuja. A dosegle naj bi vse one male ljudi, ki so veliki v ljubezni in žrtvah. Uredništvo »Naše moči« bo rado svetovalo, če se obrnete nanj. Povem še, da v tem članku našete narodne potrebe niso vse potrebe. Še mnogo je drugih, ki jih morda sami dobro čutite.

Vse naše narodno, kulturno in socialno življenje in udejstvovanje je žejno dobrote. Nikjer drugje ne bo utešeno, če ne iz nas samih!

Anton Vindišar, Ljubljana:

Plačali ste — a plačano ni!

Kaj je to? Kaj se je zgodilo?

S španskega bojišča je slišati: halo, halo! Major Štenalos. Kdo tam? O! Habidere, tu major Skuhalos! Vaša zveza je prekinjena. Odredite pregled proge!

Pod klancem se srečata oče Martin in zastopnik zavarovalnice! Eden, da je po nedolžnem preganjan, ker da je vse pošteno plačal, drugi, da to ni res in bo zavarovalnica rubila, ker da denarja ni prejela!

Nesporazum! Vsak je neprijeten. Posebna neprijeten med zavarovancem in zavarovalnico. V največ primerih je povod nesporazumu plačilo sekuranc. Plačal si in imaš potrđila — a plačano nimaš! Kdo naj to razvozla? Naenkrat zavarovane ni več zadovoljen z zavarovalnico in ne s svojim lastnim zavarovanjem. Ze izbira med zavarovalnicami in grozi, da si bo prebral, kjer so bolj točni in sporazumni. Nima več dobre besede, kar pustil bo zavarovanje!

Za zavarovalnico je nesporazum velika reč. Kajti ob nesporazumu ni zadovoljnosti. Le zadovoljen član bo obdržal in množil zavarovanje. Tak bo lažje svoje obveznosti plačeval, vrednost zavarovanja bo bolj cenil. Zato je važno, da člani ostanejo v sporazumu. Zavarovalnica se izogiba vsemu, kar bi sporazumu motilo. Opojinja, svari, preureja, potrpi, čaka, osebno posreduje. Pa vendar se še zgodi in pride do neprijetnega nesporazuma.

Prvi primer: sekuranc je plačan, zavarovalnica toži. Na razpravi pred sodiščem se šele izkaže! Najde se potrđilo o plačanem sekurancu. Prvi hip se zdi, da je v pravici zavarovane, v zmoti zavarovalnica! Pa ni res! Le natančnejše pogledimo tisto potrđilo — gospod sodnik! Kdo pa je podpisan? Vprašajte te priče, ali je kdo v vsej fari, ki bi tega človeka poznal, ako ne po rodu in imenu, pa vsaj po obrazu! Tujec je in neznanec! Goljuf je in prevarant potepinski! Ta je podpisan in njemu je nasedel lahkoverni človek in mu plačal, kakor za sekuranc. Zdaj je položaj drugačen, kajti v zmoti je zavarovane, ki je nasedel!

Zares: kriza in družabni nered nam je prinesel tudi tako nadlogo. Neznani in tuji ljudje hodijo s kraja v kraj in si nadevajo maske tujih služb. Pod pretvezo agenta, skrbnega inkasanta, učenega nadzornika in revizorja izvabljajo našim ljudem denar, bodisi za sekuranc, časopis, knjige. Tako so prebrisanji, da ti vsa pazljivost ne pomaga in mu nasedeš. Ti ljudje so večinoma pritepenč brez rednega posla, ki jim pride vse prav, da čim ceneje živijo.

Naš človek je pa tak, da še vedno nosi o svojem bližnjem le najboljšo sodbo, kljub temu, da ga je že ponovno varal. Še vedno ga meri po svojem osebnem poštenem kopitu. Ako pa nosi v žepu nekaj dinarjev in sreča ubogega popotnega, mu ne pusti žilica, da bi mu koj in brez pridržka ne pomagal! Na sladke besede popotnega bo razodel vse svoje težave in skrbi. Ta bo kaj brž izvlekel iz njega vse, nazadnje denar. »Poslahi so me — mimogrede prihajam k vam — sitnosti in pota vam prihranim — plačajte meni!« Ali ni res, oče Martin, da je bilo onikrat prav tako? Pa se zgodi, da takega tujega neznanca niti ne legitimiramo.

Drugi primer: plačal si sekuranc po poštni položnici, toda po nepravilni in z netočnimi podatki. Denar ni došel na pravo mesto in ni porabljen!

Človek, ki s položnicami nima dosti opravka, se kaj brž zmoti, kadar nakazuje in pošilja denar po Poštni hranilnici. Zato je prav, da se za trenutek ustavimo pri tem poslovanju.

Papir, s katerim plačamo denar na pošti, se imenuje poštna položnica.

Njena posebnost je, da ima tri dele: prvi del ostane plačniku odnosno položitelju kot dokaz plačila. Previdno je, ako na ta levi del položnice zapišeš, za kaj si plačal. Na primer za drva, stanovanje, davek, časopis, sekuranc! Drugi — srednji del položnice — izroči pošta lastniku čekovnega računa, to je sistemu, kateremu je pošiljka namenjena. Lastnik tega računa je debelo odvisen na vsakem delu položnice s številko in s celim imenom. Ta lastnik je vedno prejemnik položenega plačila. On bo vedel plačilo pravilno porabiti le tedaj, ako bo iz odrezka razločno razbral, kdo denar pošilja in za kateri namen. Zato je nad vse važno, da nosi ta del — srednji — vedno in brezpogojno točne in razločno pisane podatke: kdo pošilja, za kaj pošilja! Na zadnji strani tega dela položnice je določen prostor za morebitno pismeno sporočilo. Tretji del (desni) položnice dobi Poštna hranilnica za svoje notranje poslovanje in knjiženje. Vsako plačilo po taki položnici nekaj stane, sedaj najmanj pol dinarja.

Položnice pošlje zavarovalnica svojim članom zastoj in brezplačno, dasi jih sama mora odkupiti od Poštna hranilnice. Ker pa je čekovnih računov zelo veliko in prejemamo položnice raznih vrst — časopis, davek, posojilo, sekuranc — se utegne zgoditi, da se ti ob plačilu te položnice zamešajo! Plačaš sekuranc na položnico davkarje in obratno! Tako plačilo seveda ne more doseči svojega pravega namena. Prav pogosto nastanejo iz te zmotne neprijetne sitnosti, bodisi da si zamudil rok ali povzročil stroške. Pa tudi tedaj, ako si na srednji del položnice napisal pre malo točne podatke ali si jih sploh izpustil — denar ni prišel na pravo mesto! Lastnik računa ga bo sicer prejel, porabiti pa ga ne bo mogel, vsaj ne z gotovostjo pravilno!

Iz zapisanega sledi, da je pri poslovanju z denarjem in vsemi plačili velike važnosti dejstvo, ali smo ga izročili v roke znani in zanesljivi osebi ter ali smo ga položili na poštni blagajni s pravilno izbrano in izpolnjeno položnico. Vedno in povsod je treba paziti, da bo naša v plačilu izražena volja zanesljivo dosegla svoj namen in cilj v polni vrednosti, sporazumu in zadovoljnosti. Le potem bomo prepričani, da vsako plačilo svoje pravo mesto najde in da plačilo potrđilo v naši roki predstavlja res nekaj zanesljivega in pravilnega. Za tako točno plačilo pa je v prvi vrsti dolžan skrbeti plačnik in ne prejemnik; v našem primeru zavarovane in ne zavarovalnica! Saj bo tudi vse posledice iz nepravilnega plačila nosil plačnik sam.

Pred sodnikom. »Ali priznate, da ste rekli tožitelju, da je o sel?«
»Ne spominjam se več. Ali če ga sedajle tako gledam, se mi vedno bolj zdi, da sem mu rekel.«

Reklama rodi uspeh

Nedavno sem bral v velikem beograjskem dnevniku imena darovalcev za zimsko pomoč. Ob prebiranju teh imen sem opazil, da so mi malone vsa znana. Odkod? Dan na dan jih srečamo v časopisju v reklamnem delu listov. Opazil pa sem tudi, da so tisti, ki za reklamo veliko žrtvujejo, tudi veliko darovali za zimsko pomoč. Prav gotovo jim donaja njihova trgovina velike dobičke, kajti na desetisoče se danes redko daruje. Ali ni to dokaz, da reklama ne obremenjuje obrata, ampak mu nasprotno neizmerno koristi?

Ce zasledujemo poročila o zidanju ali adaptaciji hiš v pretekli sezoni, bomo zopet opazili, da so prav tisti podjetniki, ki jih poznamo iz raznih njihovih reklam, največ zidali. Njihovi obrati so se povečali, dosedanja prostori so jim postali pretesni in morali so zidati. Brez razpoložljivih sredstev pa gotovo niso tvegali dragih prezidav oziroma novih zidanj; reklama jim je dala potrebno gotovino.

Trgovci, ki se še sedaj branijo vsakršno reklame za svoja podjetja, se čisto izgovarjajo, da je reklama nepotreben izdatek, češ razumen človek se ne da vplivati po reklamah. Kako napačno je to mnenje, dokazujejo brez dvoma naslednje ugotovitve zelo jasno. Če slišimo nekje pogovor o zobni pasti, nehote pomislimo na znani imeni Chlorodont ali Kalodont. Vsakdo pa ve, da obstoja razen teh dveh pri nas najbolj propagiranih zobnih čistil še cela vrsta drugih. Če je pogovor o rženi kavi, največkrat mislimo na Kneippovo. Kavni dodatek Frank pa je že tako znan, da ga vsakdo kratkoma malo Frank imenuje. Ali je trditelj, da se razumen človek ne da vplivati od reklame, tu še umestna?

V gospodarskem delu naših listov beremo dan na dan o sodnih in izvensodnih poravnava, o prisilnih dražbah in konkurzi posameznih tvrdk. Takaj pa ni po reklamah znanih imen, le zelo redko jih zasledimo.

Po bivanju odličnih osebnosti v kakšnem kraju opazimo, da običejejo nato ta kraj mnogi, ki zanj dotlej sploh niso vedeli. In vzrok? Domači in tuji časopisi so pisali o obisku visokega gosta in po teh vesteh je kraj zdaj postal privlačna točka za mnoge, ki se jim dosihmal niti sanjalo ni, da bi šli tja.

Tako nas vsakdanje življenje samo uči in daje smernice za uspešno poslovanje. Žal se naši trgovci, industrije in obrtniki še vse premalo ravna po njih. Ne zavedajo se, da donaja kapital, ki je izdan za reklamo, visoke obresti.

NAVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI

MOSKE obleke iz trpežne hlačevine 190

FANTOVŠKE dolge hlače, močne vzorčaste 30

MOSKE BOLJŠE obleke, polvolneno sukno 240

MOSKE hlače močno in solidno izdelane 40

FANTOVŠKE obleke s kratkimi hlačami 80

DEŽNI PLAŠČ iz nepremočljive tkanine 235

Sternceki CELJE 85

CENIK IN VZORCI ZASTONJ

Razne razstave pričajo o veliki zmožnosti naših obrtnikov, izložbena okna o prvovrstnem blagu naših trgovcev, domači izdelki o izbornem delu naše industrije. Obrtniki, trgovci in industrije, povejte to svetu, povejte po reklamah, ki je vedno pripravljena delati za Vas in Vaše delo. Ne dopuščite, da tuje svoje blago in svoje delo, ki je

mnogokrat manjvredno od Vašega, laže spravi v promet, ker je postal zaradi reklame znan, kot Vi, ki postavljate svojo luč pod mernik in jo zato nihče ne opazi. I. V.

Zavarovanje je pravo varčevanje

Resnična in zelo poučna zgodba

V naši pisarni nam ni nikoli dolgočasno. Naša stalna skrb in veselje je delo za domači zavarovalni zavod. In tega dela ni malo. Posebno dobrodošli so nam pa naši zavarovanci, ki prihajajo s svojimi željami, prošnjami in predlogi. Le malokdaj pa se pripeti, da bi prišel zavarovanec v pisarno in dejal: »Tako in tako. Pri meni se je zgledal zastopnik te in te zavarovalnice in toliko časa bezal vame, da sem mu pokazal svojo življenjsko polico. Ta tuji zastopnik je nataknil očala, gledal učeno v polico, nekaj pisal, nato pa me strahno resno pogledal in povedal, da plačujem pri Vzajemni mnogo previsoko premijo. Njegova zavarovalnica da bi me zavarovala vse ugodneje.« To, pravim, se ne zgodi ali pa samo vsake svete čase enkrat. Rajši naš zavarovanec prisluhne tujem zastopniku, na svojo škodo pusti zavarovanje pri Vzajemni in podpiše novo zavarovalno pogodbo z drugo zavarovalnico. Te dni se je pa vendarle zgodilo. In ker je tak dogodek vsaj tako važen za naše zavarovance kot severni sij, o katerem so se časopisi na dolgo in široko razpisali, poročamo tudi mi o njem.

MLADA gospodična se je zavarovala pri nas za 20 let in dobila našo polico. Čim pa je polico dobila, jo je napadel zastopnik neke druge zavarovalnice, češ da bo plačevala mnogo previsoko premijo. On jo bo zavaroval tako, da bo plačevala kar 16 din manj premije na mesec. Gospodična je bila pametna in je zahtevala, da ji da pismen obračun. S tem obračunom je prišla v našo pisarno in rekla: »Bil je pri meni zastopnik te zavarovalnice (in izročila je listek, na katerem je bil naslov zavarovalnice natisnjen) in mi dal tale obračun. Po tem obračunu bi pri oni zavarovalnici plačala dōsti manj. Kako je to? Tudi je rekla dotični zastopnik, da imate vsi enake tarife in da mi Vzajemna nima pravice računati tako vi-

soke premije. To je grdo in jaz zavarovanje odpovem.« — »Ne bo tako hudo, gospodična,« ji pravi naš uradnik.

In naš uradnik je najprej pregledal ves zavarovalni spis, pa nikjer ni mogel zaslediti napake. Premija je bila pravilno zaračunana. Toda črno na belem je stalo, da ona druga zavarovalnica zavaruje to gospodično dōsti ceneje. Razumljivo, da ima Vzajemna zavarovalnica tudi premijske cene drugih zavarovalnic. Uradnik pogleda v cenik dotične zavarovalnice. Tudi tam stoji, da je nemogoča tako nizka premija, kakor jo je zaračunal tuji zastopnik. Uradniku ni preostalo drugega, kot da je zavrtel telefon in poklical dotično zavarovalnico. In po telefonu se je razvil nekako takle pogovor:

Mi: »Kako morete trditi in celo pismeno potrditi, da zavarujete toliko in toliko let staro gospodično za tako in tako vsoto na 20 let za tako in tako premijo. To je vendar čisto nemogoče.«

Oni: »Kako prosim? Nisem dobro razumel.«

Mi: »Seveda, saj je tudi težko umljivo.« (In naš uradnik ponovi še enkrat, za kaj gre.)

Oni: »Pa kje imate dokaze, da je dotični zastopnik naš?«

Mi: »V rokah imamo vaš listek z obračunom. Vendar ne boste trdili, da ni vaš, če je pa vaša firma na njem natisnjena.«

Oni (najprej dolg molk, nato pa): »Da, da, potem bo pa že res. Ali gre morda za gospodično R. V.?«

Mi: »Da, prav za to gospodično gre.«

Oni: »A tako! Da, da, res, ta gospodična ima naš obračun in tisti obračun je popolnoma pravičen. Le da ni narejen na 20, temveč na 28 let.«

Mi: Tako, tako! In Vi tega gospodični ne poveste? Ona je prepričana, da gre za 20 let. Dru-

gače vaš zastopnik tudi ne bi mogel trditi, da smo mi dražji. Mislili ste si pač: Mi ji bomo naračunali mnogo nižjo premijo in gospodična bo obrnila Vzajemni hrbet. Nato ji bomo poslali polico. Kakor večina zavarovancev tudi ona ne bo polico pregledala in ne bo opazila, da je med polico Vzajemne in našo bistvena razlika.«

Oni: »Oprostite! Vendar ne boste mislili, da se bomo zaradi take nizke zavarovane vsote mazali!«

Mi: »Ste se že umazali. To je grda in neljalna konkurenca, ki jo je treba obsoditi in iz zavarovalstva izgnati.«

Oni: »Oprostite! Ne bo se več kaj takega zgodilo.«

Naš uradnik je odložil slušalko, a ni bil prepričan, da se kaj takega ne bo več zgodilo. Drugič si bodo izmislili kaj drugega in spet le na račun naših zavarovancev.

Gospodični smo seveda vse to povedali in ji tudi s številkami pokazali, da je zavarovanje pri nas pravilno sklenjeno. Razume se, da je bila na tujo zavarovalnico zelo huda. Prepričala pa se je, da Vzajemna posluje solidno. Kakšen zavod bi pa tudi mi bili, če bi kar tako tjavdan zaračunavali višjo premijo, kot je po zakonih zdravega zavarovalstva potrebno! Saj tudi pri trgovcu, ki neupravičeno drži visoke cene, nihče ne kupuje.

Nauk za naše zavarovance pa naj iz te zgodbe bo: Ne kaži in ne izročaj naše police nikomur, ki ga ne poznaš ali pa se ti ne legitimira kot naš pooblaščenec (zastopnik, potnik ali uradnik)! Če pa ti zastopnik katere druge zavarovalnice trdi, da je Vzajemna predraga ali ji kaj drugega očita, potem zahtevaj, naj ti da to pismeno in naj svojo izjavo čitljivo podpiše. S tako pismeno izjavo se obrni na nas in mi bomo že poskrbeli, da se boš mogel prepričati, kaj je pravilno in kaj ne. Napačno in v svojo škodo pa ravnaš, ako takoj slepo verjameš prvemu, ki ti nekaj natvezi, čeprav ti stega človeka niti ne poznaš.

NAGRADNA ZLOGOVNICA

za marec 1938

a, a, a — ber, ber, bit, brez — can, ci — čič, čič — da, de, di, di, do, dra, drič — fi, fi, fin — gal, ge, gelj. — ja, ja, ja, ja, ja, je, je — ka, ka, ka, kac, kar, ker, ki, ko, ko, kos, krek, ku — li, lja, ljub, lo — ma, ma, ma, me, mi, mi, mič, mo — na, na, na, nah, ne, ne, ni, nič, nik, nik, nik, nik, nik, no, nost — pan, pan, pe, pič, pleč. pra, pre, pre — ra, ra, ren — sa, slov, slov, smrt, sniš, stro, stvo — še, še, šej, — te, te, teh, ti, ti, tra, tu, tvo — u — ve, vi, vo, vur, vur — zgo, zi, zo, zu — žgar, žu.

Iz prednjih zlogov sestavite besede sledečega pomena: 1. Ustanova, ki predstavlja najvišji vrh narodove kulturne tvornosti. — 2. Predstavniki slovenske slovstvene zgodovine v slovenski akademiji znanosti in umetnosti. — 3. Znanost o zakonih (š). — 4. Gledališčna igra. — 5. Predstavniki slovenske pravne vede v slovenski akademiji znanosti in umetnosti (3). — 6. Običajen pridevek za člane znanstvenih akademij (4). — 7. Modroslovje (2). — 8. Nauk o jeziku. — 9. Mojster slovenske besede (2). — 10. Predstavniki slovenske matematične vede v slovenski akademiji. — 11. Predstavniki slovenskega jezikoslovja v slovenski akademiji. — 12. Slovenski slikar in popisec (2). — 13. Pokojni slovenski kipar, tvorec spomenika Primoža Trubarja v Ljubljani (4). — 14. Predstavniki slovenske zgodovine v slovenski akademiji (2). — 15. Osnovna poteza narodovega značaja. — 16. Zaloigra. — 17. Prerano umrli slovenski umetnostni zgodovinar in glasbeni teoretik ter kritik (5). — 18. Slovstvo (2). — 19. Poezija (4). — 20. Starostni predsednik in predstavniki slovenskega modroslovja v slovenski akademiji. — 21. Znanost o računstvu. — 22. Živeči slovenski modroslovec, ki ga poznamo tudi iz radia (2). — 23. Zvezdoznanstvo (3). — 24. Največji živeči slovenski pisatelj (3). — 25. Nauk o zgodbah človeštva in časov (3). — 26. Literatura. — 27. Veda o tehničnih stvareh. — 28. Zdravniška veda (4). — 29. Slovenski arhitekt in vseučiliški profesor. — 30. Pisatelj povesti »Otroci sonca« (6). — 31. Starosta slovenskih slikarjev. — 32. Največji še živeči slovenski pesnik (2). — 33. Sedež slovenske akademije znanosti in umetnosti (4). — 34. Naš največji gradbeni umetnik (2). — 35. Sedanji rektor slovenskega vseučilišča (5). — 36. Nedavno prezgodaj umrli slovenski skladatelj-umetnik. — 37. Naš prvi največji pesnik (8). — 38. Največji slovenski slovničar, sedaj ravnatelj prve slovenske gimnazije (6).

Najdene besede zapišite po vrsti. Besedam odvezite po vrsti prve črke, le tam, kjer stoji debelo tiskana številka v oklepajih, ne vzamete prve črke, temveč tisto črko, ki jo pove ta številka. Tako najdene črke vam povedo naslov imenitne slovenske narodne ustanove.

Rešitve je poslali v pravilno frankiranih pismih najkasneje do 31. marca t. l. na naslov: Uredništvo »Naša moč«, Ljubljana, Miklošičeva c. 19. Rešitve, ki ne bodo vsebovale vseh besed, katere je treba najti, romajo v koš. Vsako rešitev je treba spisati na poseben kos papirja in pri vsaki rešitvi pripisati ime in priimek, poklic, natančen naslov (z zadnjo pošto vred), rojstne podatke in policično številko.

Popravi! V februarjski zlogovnici se je pipečila neljuba pomota. Pod števil 53. se mora pravilno glasiti stavek: ... pesem je veren odsev ljudske duše. No, pa smo kljub tej pomoti prejeli že lepo število pravih rešitev.

Lesce plugi

okopalniki, osipalniki, izruvači za krompir in brane najnovejše izdelave zelo poceni.

Naročila pošljite na naslov:

LESCE PLUGI - Ljubljana Sv. Petra c. 60.

Sprejemajo se zanesljivi krajevni zastopniki.

„Chlorodontove oglase naj čitam?“

Zakaj pa? Saj nisem več majhen otrok, ki bi mu bilo treba vtepati čiščenje zob. Ali pa mar mislite, da kdaj pozabim očistiti si zjutraj najprej zobe ?“

Aha, smo že skupaj, dragi prijatelj! Če bi čitali naše oglase, bi vedeli, da je zobna nega s Chlorodontom pred spanjem važnejša kot zjutraj. Sicer se začno ponoči ostanki hrane kisati in povzročajo zobno gnitje (karijes). Zato: „zvečer kot zadnje Chlorodont - potem šele v posteljo!“

Domači proizvod

† Lovro Novak

Še vedno ne moremo verjeti, da se je za vedno poslovil od nas ta mož v polnem pomenu besede, ta čista slovenska duša.

ta kremeniti značaj. Pokojni Lovro Novak je bil eden tistih slovenskih tihih pionirjev, katerih zaslug je, da je kmetijski življenj na bivšem Stajerskem mogel vzdržati pred navalom nemštva in nemškutarije. Bil je eden tistih, ki so pravilno razumeli ogromni pomen združnega in prosvetnega dela za naš narod. S svojo prirodno inteligenco, dobro čudjo in izredno lepim nastopom je vezal soobčane, ki so ga izvolili za svojega župana. Skozi 20 let je z ljubeznijo opravljal posle cerkvenega ključarja in si v tem svojstvu postavil z delom trajen spomenik. Dolga leta je bil v upravi Posojilnice v Makolah, bil je član gerentskega sveta Okrajne hranilnice v Slov. Bistrici ter ustanovnik in član načelstva Gospodarsko prometne zadruge v Makolah. Povsod je bila njegova premišljena beseda uvaževana. Saj pa je tudi vsakdo čutil, da ta mož ne dela zaradi svoje osebne slave, temveč iz globokega notranjega prepričanja, da je tako delo za rast in ugled naroda

potrebno. Posebno vnetega prijatelja in so-trudnika je imela v pokojniku katoliška prosveta in katoliško časopisje.

Dne 6. februarja t. l. smo Lovrota Novaka spremljali na zadnji poti na farno pokopališče v Makolah. Vsa fara in še številni prijatelji iz sosednih farar so prišli, da v tihi molitvi pokažejo pokojniku svoje priznanje in hvaležnost.

»Naša moč« pa ima še dolžnost, da se od pokojnika poslovijo kot dolgoletnega vestnega in marljivega krajevnega zastopnika Vzajemne zavarovalnice. Kot sodruženik Vzajemne zavarovalnice je delal vedno z najčistjšimi nameni. Globoko je bil prepričan, da vrši Vzajemna zavarovalnica med našim narodom važno poslanstvo. Bolelo ga je, če kdaj ni mogel v svojih prizadevanjih uspeli. Naj mu neskončno dobri Bog, katerega veren služabnik je bil v življenju, obilno poplača vso ljubezen in ves trud, ki ga je žrtvoval za naš zavod.

Tejekov stric, počivajte v miru! Težko prizadeta družina pa naj ve, da z njo globoko sočustvujemo.

Slovenci ob prevratu

(Nadaljevanje.)

Zapisali smo, kako smo bili veseli sprico zmag naših jugoslovanskih bratov v balkanski vojni. Poglejmo še enkrat na izražanje Slovencev v onih važnih zgodovinskih dnevih. Pri tem sledimo v prvi vrsti knjigi prof. S. Kranjca »Kako smo se zedinili«, ki jo je izdala Družba sv. Mohorja l. 1928.

Videli smo, kakor je rekel Ivan Cankar, da smo udje velike družine, ki stanuje od Julijskih Alp do Egejskega morja. »V nas vseh se je zbudilo nekaj, kar je zelo podobno hrepenenju tujnika. Slabič je videl, da je brat močan, in je začel upati vase in v svojo prihodnost.« Po kumanovski zmagi je pisal »Slovenec«: »Kaj govorimo o upravi v kosovskem, bitolskem in solunskem vilajetu! Mi imamo vilajet na Slovenskem, koroški vilajet, kjer človek ne sme niti železniške karte, ki jo drago plača, zahtevati v materinem jeziku. Čakali smo, da se najde na merodajnem mestu vsaj en pravičen človek, ki bi uvidel, da tako ne gre naprej; premagovali smo se, ker smo hoteli vse poskusiti, da pride naše ljudstvo do svojih pravic; zdaj pa ne gre, ne more in ne sme več tako iti. Slovensko in hrvatsko ljudstvo pozivljata svoje zastopnike, naj nastopijo z vso brezobzirno odločnostjo, da bo turških razmer na jugu enkrat konec.«

Dr. Krek je razlagal ljudem pomen teh dogodkov in je snoval velike načrte. Dejal je: »Omejnim Slovencev je treba povedati: Glejte, ti junaki, ki izvršujete sedaj na Balkanu čuda hrebosti in ki bodo povečini podedovali evropsko Turčijo, to so naši bratje, to je z nami en narod! To bo narodni čut in odporno silo proti Nemcem bolj ojačilo nego vsa naša narodnoobrambna društva. Povsod, koder tečejo naše reke, povsod tam se je naselil tudi naš narod. Naše reke pa tečejo proti Belgradu in Črnemu morju, nobena naša reka ne teče na primer proti Dunaju. Od Triglava do Črnega morja biva isti narod kakor mi.«

Med balkansko vojno je Avstrija vedno jasneje odkrivala svoje protislovanske in turkofilske težnje, kar ji je večino Slovencev močno odtujilo. In kaj malo so bili zadovoljni z vladno Slovensko ljudsko stranko in z njenim načelnikom dr. Šušteršičem, ki je bil tedaj obenem tudi kranjski deželni glavar. Ni se mogel sprijazniti z mislijo, da bi se moglo zedinjenje južnih Slovanov izvršiti drugače kot pod habsburško dinastijo. Ni hotel izgubiti naklonjenosti te dinastije in je bil vedno proti temu, da bi se izvršil kak poskus zedinjenja od zunaj. »Slovenec« je pisal Srbom prijazno, dr. Šušteršič je proti temu pisanju »zavračal ljudstvo na ta politične realnosti, to je Avstrijec«.

S tedanjim vladno slovensko politiko se je zlasti mladina zmeraj manj strinjala. Začelo se je širiti med njo revolucionarno gibanje, ki je prihajalo od juga in ki je šlo za popolnim zedinjenjem vseh Jugoslovancev — izven okvira habsburške monarhije, pod vodstvom Srbije. »V Pragi in na Dunaju so izhajali dijaški listi, ki so prerokovali popolno politično in kulturno edinstvo Srbov in Hrvatov ter kmalu tudi Slovencev, zavračajoč vsako srbsko ali hrvatsko vodstvo — Med slovenskimi listi naj-

bolj resen je bil »Preporod«, pokrajinsko glasilo jugoslovanske napredne mladine na Slovenskem. V prvi številki postavlja svoj program: Smo za narodno zedinjenje vseh Jugoslovancev — Slovencev, Srbohrvatov in Bolgarov —, smo za skupno administrativno celoto, to je za politično zedinjenje vseh Jugoslovancev.« Ta list je začel izhajati z novembrom 1912, a je bil že junija 1913 od deželne vlade ustavljen.

»Uradna slovenska javnost je novo gibanje ogorčeno odklanjala. Tako se je izvršilni odbor narodno-napredne stranke 18. aprila 1913 izjavil za zedinjenje avstro-ogrskih Jugoslovancev, ki morejo postati najmočnejši steber habsburške monarhije. Bodočnost slovenskega naroda vidi in išče stranka le v okviru monarhije in ugotavlja, da niti stremljenje po kulturnem in političnem zedinjenju vseh avstro-ogrskih južnih Slovanov, niti želja po kulturnem zblizanju južnoslovanskih plemen ne nasprotuje zgorajšnjemu načelu. — Ivan Cankar je v svojem znanem govoru pomladi 1913 označil »najnaravnnejšo rešitev jugoslovanskega vprašanja«: »Če mislijo ti širje narodi, da so si sorodni in da bi najlaže in najbolje živeli, če bi bili združeni, naj se zgodi po njih želji, naj si v božjem imenu zgradé zvezno republiko jugoslovansko!«

»Katoliška slovenska javnost je seveda revolucionarni jugoslovanski nacionalizem popolnoma odklonila. Zavračala je predvsem njegovo svobodomiselnost in »vero v absolutno moralnost narodne ideje«. Tudi sicer je Slovencev prešinjal strah, da bi jih ob morebitni izvedbi popolnega jugoslovanskega zedinjenja doletelo neprijetno presenečenje. Tako piše »Napredna misel«: »Razsekali bi nas, en del bi vzeli Nemci, en del Italijani; mi Slovencev naj bi bili daritveni kozel za uresničitev ideje jugoslovanskega edinstva.« Ta strah, ki je bil žal le preveč utemeljen, je tvoril najmočnejšo vez, ki je Slovence še dolgo vezala na Avstrijo! Vendar je tudi med katoliško-narodnim dijaštvom že izginjalo prepričanje, »da je le pod habsburškim orlom Slovencev zasigurana eksistenca«. Nezadovoljstvo je prišlo do izraza najbolj l. 1914, ko je bila prepovedana proslava 500 letnice, odkar se je zadnjič vršilo ustoličenje koroških vojvod; na slovenskih srednjih šolah je ta prepoved izzvala splošen dijaški štrajk.

V znamenju jugoslovanske vzajemnosti so nekateri ljudje takrat naš slovenski jezik kar prodajali. Tem je Ivan Cankar takole povedal: »Najbolj gnusni se mi pa zde tisti ljudje, ki čisto brez vzroka in brez poverda spravljajo v zvezo s političnim jugoslovanskim vprašanjem še slovenski jezik. Kar ponujajo ga, kar mečejo ga čez mejo, še ne vprašujejo, kdo bi več zanj dal. Jaz še nisem videl Hrvata, ki bi prišel ponujati k nam svojo hrvaščino. Pri nas je pa drugače! Tako smo sili svoje kulture, da nam je že odveč in da bi jo najrajši kar vrgli čez plot.«

Prof. dr. Vinko Šarabon.

Nezaslišana predrznost!

H gospe K. I. na Gorenjskem je prišel potnik neke tuje zavarovalnice in jo nagovarjal za življenjsko zavarovanje. Gospa ga je zavrnila, češ da se bo zavarovala le pri Vzajemni zavarovalnici, pri kateri je bil zavarovan njen pred kratkim umrli mož. Potnik jo je vprašal, če je dobila že izplačano zavarovano vsoto. Gospa je to potrdila in omenila, da je zavarovalnica pridržala 20% zavarovane vsote. To je potnik pograbil in rekel: »Vidite, to je najboljši znak, da je Vzajemna zavarovalnica na koncu. Le na ta način se skuša še obdržati, da odteguje kar celih 20% od izplačil svojim zavarovancem. Nikarte imeti opravka s to zavarovalnico, ki bo vsak čas falirala!« Ubogo gospo je s tem tako prestrašil, da se je obrnila na nas za pojasnilo. Ker se je morda tudi kje drugje že kaj takega pripetilo, pojasnjujemo javno to stvar:

Po odredbi finančnega zakona za leto 1937/38 mora vsaka zavarovalnica sleherni smrtni slučaj svojih zavarovancev prijaviti pristojnemu okrajnemu sodišču. Pri izplačilu zavarovane vsote pa mora

pridržati 20% izplačilnega zneska in ga shraniti toliko časa, dokler sodišče izplačila ne dovoli. Zakonodajalec je hotel na ta način zagotoviti sredstva za plačilo raznih dednih pristojbin, ki s smrtno lahko nastanejo.

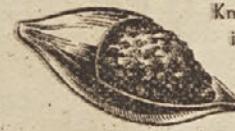
Zavarovalnica tedaj pri tem pridržku ne dela svojevoljno, temveč ker tako državni zakon predpisuje. Državne zakone pa smo vsi dolžni spoštovati in izpolnjevati. Če katera zavarovalnica ne bi naših zakonov spoštovala, bi že s tem pokazala, da ji ni mar tega, kar naša država potrebuje.

Čim sodišče izplačilo dovoli, dobi koristnik zadržani znesek brez slehernega odbitka izplačan. Zavarovalnica pridržki tedaj 20% le začasno. Pripomniti pa je treba, da je tudi to zadrževanje solidni zavarovalnici neprijetno. Naša želja je, da bi lahko takoj celo vsoto izplačali. A če tega ne smemo, je treba iskati vzrokov le v zakonu.

Ravnanje prej omenjenega potnika je brezvestno. Takemu človeku je treba pokazati vrata. Še bolje bi bilo, da ga naznanite oblasti, ker kritikuje nekaj, kar je po zakonu zapovedano.

Med žganim ječmenom in sladno kavo je bistven razloček. Jedro navadno žganega ječmena (zgornja slika) ni izpremenjeno v slad, ampak je samo malo ožgana moka. Jedro

Kneippove sladne kave je izpremenjeno v karame-liziran sladni sladkor, ki hrani in krepi živce. Zato zahtevajte vselej Kneippovo!

Kneippova

samo
v takih-le zavitkih!

Opozorilo kmetovalcem!

Fosfatna žlindra je domač proizvod in najcenejše fosforno-kislo gnojilo, ki se je zlasti kot jesensko gnojilo prav dobro obneslo pri vseh rastlinah.

Izkušeni kmetovalci iz vseh krajev naše domovine označujejo fosfatno žlindro kot zelo uspešno in najbolj prikladno gnojilo, s katerim se doseže izdatno povečanje žetve.

Fosfatna žlindra vsebuje deloma lahko topljivo, deloma težje topljivo fosforno kislino. Ob začetku rastne dobe uživa rastlina najprej vodotopni del fosforne kisline, pozneje pa izkorišča še težje topljivo fosforno kislino.

Zimsko gnojenje je najvažnejše, kajti zemlja dobi jeseni dovolj vlage in ima pozimi dovolj časa, da v miru pod zimsko snežno odejo prebavlja hranilne snovi. Spomladi pri setvi pa pada zrno v dobro rejena in rodovitna tla.

Fosfatna žlindra je vsekakor najcenejše in najprikladnejše fosforno-kislo gnojilo, ki ga uporabljajo vsi kmetovalci, živinorejci, sadjarji in vinogradniki.

Fosfatna žlindra je stalno v zalogi pri vseh kmetijskih zadrugah in vseh večjih trgovcih.

Knjižice

Drobne so in če bi po njih neznanosti človek sodil njih vsebino, bi ne bilo vredno jih omenjati. Tako pa nudijo po svoji vsebini toliko zanimivega, poučnega, vzpodbudnega in tu pa tam celo zabavnega, da bi bila res škoda, če bi jih širša javnost ne poznala. Zlasti malemu človeku, ki nima sredstev, da bi si nabavil obširnejše knjige, pa največkrat niti časa ne, da bi jih čital, morejo »Knjižice« obilno koristiti. Že 5. leto izhajajo in 100 številkih jih je izšlo. Vsa vprašanja, ki morejo in morajo sodobnega človeka zanimati, so »Knjižice« obravnavale na poljuden, izobražencu kot neukemu primeren način. Tako n. pr. je 98. številka posvečena »Sovjetskemu delavcu ob dvajsetletnici«. Knjižica, ki jo krasi simbolična naslovna slika, nas seznanja z razočaranji, ki so jih odlični neruski komunisti doživeli v sedanji Rusiji. — Naslovna stran 99. št. prinaša tisti značilni smehljači obraz neumrlega nadškofa Jegliča, knjižica pa nam v jedrnatih ugotovitvah predstavi tega izrednega moža. To knjižico bi moral čitati sleherni Slovenec. — »Knjižice« izhajajo 14 dnevno. Četrletna naročnina znaša samo 6 din. Naročila sprejema: Uprava »Knjižice«, Ljubljana, Rakovnik.

Mladost se ne da pričarati. Žena: »Zdaj ko sem se dala ostrici, ne bo mogel nihče reči, da sem stara baba.« — Mož: »Seveda ne; zdaj si kakor star dedec.«

Halo! Naša moč! Tu Južna Amerika!

Dr. Aloisius Rock,
stolni kanonik, Concepcion, Čile.

CEBISPAGO DE CONCEPCION
MAY 1938
MAY 1938

Concepcion, 19 Decembris 1937.

Excellentissime ac Svdm. Domine,

Dr. Aloisius Rock, canonicus Cathedralis
hujus civitatis, oriundus ex Cernice, salutem reverenter
Excellentissimum ac Svdm. Episcopum Labacensis Diocesis
et grato animo postulat favere periodico »Naša Moč« cum
exiguam gratiam in hac littera incolumis 5 Dollar! in re-
cognitio et gratitudo hanc promissionem.

Dum haec scribo senna mei erga V. V. pro-
geni animi libentissime in Domino profiteor.

Priobčujemo fotografijo pisma, ki ga je prejel prevzvišeni škof ljubljanski iz Južne Amerike odn. iz republike Čile. S pismom, ki je pisano v latinskem jeziku, naroča kanonik dr. Alojzij Rock, rodom iz Cernice, da mu pošljemo »Našo moč«. Ni nam znano, kako je prišel gospod kanonik, čigar sliko objavljamo, do »Naše moči«. Kaže pa ta primer, kako zelo dobrodošel je naš list slovenskim izseljencem. Gospoda kanonika prosimo, da nam piše kaj več o zanimivostih njegove sedanje domovine. Vsi bralci »Naše moči« ga pristržno pozdravljamo.

POZOR! Pri nakupu dvokolesa ali šivalnega stroja ter vsakovrstnih popravilnih se obrnite na mehanika, kjer boste strokovno solidno in najceneje postreženi. — Se priporoča **PERDAN RUDOLF, mehanik, Celje, Marlberska cesta 11.**

Dva razloga. Uslužbenec: »Gospod ravnatelj, ponižno bi vas prosil za povišanje plače. Za to prošnjo imam dva razloga.«

Ravnatelj: »Katera dva pa?«

Uslužbenec: »Dobil sem dvojkico, gospod ravnatelj!«

Javna zahvala.

Dne 7. januarja 1938 je bil v zvestem izvrševanju svoje službe v rudniku Vojetinu zavratno napaden moj edini sin

inž. Adolf Peklar.

Na posledicah strašnih vbodov je dne 11. januarja v Beogradu izdihnil svojo zlato dušo. Na svetu ni tolažbe, ki bi mogla ublažiti mojo boleost ob izgubi najdražjega mi bitja.

Vendar čutim dolžnost, da javno izpovem svoje priznanje naši domači Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani, pri kateri je bil moj nepozabni Adolf kljub svoji mladosti že zavarovan za slučaj smrti.

Ker je moj Adolf umrl zaradi nezgode, mi je Vzajemna zavarovalnica z veliko točnostjo in naklonjenostjo izplačala

dvojno zavarovano vsoto.

V morju bolečin je ravnanje Vzajemne zavarovalnice kot prijeten balzam. Šele sedaj uvidim ogromni pomen tega našega domačega podjetja. Naj bo vsakomur Vzajemna zavarovalnica, ki ji izrekam tem potom svojo najtoplejšo zahvalo, iskreno priporočena!

Na Jesenicah, 8. februarja 1938.

PEKLAR FRANC, oče.

Naša kri v tujini

Severna Amerika.

Ely, Minn. Zmaga Slovencev pri mestnih volitvah. V našem mestu je šlo pri zadnjih volitvah za tri aldermane, za sodnika in podsodnika. Za aldermane je bilo devet kandidatov in sicer pet Slovencev in štirje drugih narodnosti. Izid volitev je bila nepričakovana zmaga za Slovence, kajti izvoljeni so bili vsi oni trije kandidati, kateri so bili nominirani na zadnjem ljudskem shodu in sicer Jožef Spreitzer, Janez Debevc in Franc Zgonc.

New York. Ivan Mladinec umrl. Splošno znani in priznani novinar, kulturni delavec med našimi rojaki in lekarnar Ivan Mladinec je po težki operaciji umrl na raku, star šele 49 let. Njegovo najpomembnejše delo je »Narodni adresar«, ki ga je sestavljal devet let in obsega nad 1200 strani. S tem pomembnim delom si je med našimi izseljenci postavil trajen spomenik.

Chicago, Ill. Naši katoliški rojaki, ki so zdaj razsejani od New Yorka do San Franciscia in od mrzlih minnesotskih jezer do bujnih floridskih livad, so si ustanovili novo mesečno glasilo »Novi Svet«, ki je pravkar izšel in obsega 32 strani z zelo lepo in bogato vsebino. Poglavitni namen lista je, da zbere vse zgodovinske podatke o naših izseljencih. V našem izseljenskem vprašanju je najbolj pereče poglavje naše mladine, ki je rojena v tujini in je skoraj popolnoma prepuščena tujemu vplivu. Da bi to mladino kolikor mogoče obvarovali pred asimilacijo in da bi jo obenem opozorili, kaj vse so ustvarili njeni predniki, to je tudi drugi namen lista »Novega Svet«, ki ga toplo pozdravljamo in vsem v domovini iskreno priporočamo. Stane letno 3 dolarje. Naroča se: Novi Svet, 1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois, U. S. A.

Pod okriljem Slovenske Narodno Podporne Jednote (S. N. P. J.) so si naši izseljenci v Clevelandu ustanovili list — mesečnik »Cankarjev glasnik«, ki bo v bistvu nasledoval nekoliko drugačne cilje kakor pa »Novi Svet«.

Lorain, Ohio. Politične vesti. Ko se je te dni organizirala nova mestna zbornica v našem mestu, sta prišla v vse najboljše odseke mestne zbornice councilmana Leon Svete in Andrej Parobek. Leon Svete je postal načelnik za finance in pritožbe in bo imel pod kontrolo vse mestne finance. Andrej Parobek je načelnik utilitetnega odseka. Mestna zbornica je izvolila dobro znanega našega rojaka Franca Ambrožiča za clerka mestne zbornice in obenem imenovala Marto Kumše za tajnico mestnemu clerku. Vsem našim odličnim rojakom pošiljamo iskrene čestitke!

Cleveland, Ohio. List »Zarja«, glasilo Slovenske ženske zveze, je objavila v zadnji številki veliko toplih člankov, ki imajo namen pritegniti kar največ naših katoliških rojakinj za obisk v domovino, kamor bodo prispele dne 30. junija. — Društveno premoženje te največje katoliške ženske organizacije znaša 73.484.73 dolarjev. — V letu 1937. je v največjem našem slovenskem mestu Clevelandu, ki ima okoli 40.000 Slovencev, umrlo 364 Slovencev. V zadnjih treh letih je umrlo nič manj kot 1018 naših rojakov.

St. Mihael, Minn. Našo župnijo sv. Mihaela je zadel velika nesreča. Nenadoma nas je za vedno zapustil naš priljubljeni župnik Anton Mikš, doma iz Vrhnik. Njegovega pogreba se je v polnem številu udeležila vsa župnija, saj je med nami deloval nad 30 let. Pogreba se je udeležilo nad 200 duhovnikov pod vodstvom nadškofa John Gregory Murrany. Naj počiva v Bogu v tuji daljni zemlji!

Anaconda, Montana. Z velikim veseljem poslušamo Slovenci radio-oddaje, namenjene za izseljence, ki jih je pričela prirejati kratkovalovna postaja v Beogradu. Tako toplo nam postane v duši, ko slišimo iz domovine slovensko besedo in pesem, ki nas kar omamlja in nam izvablja solze veselja v oči. Domovini se lepo zahvaljujemo za vso pozornost, obenem jo pa prosimo, da nam posveti več programa v slovenskem jeziku in tudi v pesmi. Srbskega jezika ne razumemo, ker se ga še nikoli nismo učili. Prosimo vse merodajne oblasti v domovini, da upoštevajo naše prošnje in upravičene želje. Vsem v domovini pošiljamo tople pozdrave.

Cleveland, Ohio. Največja katoliška organizacija naših rojakov »Kranjsko-Slovenska katoliška Jednota« ima zdaj 35.574 članov in članic. Društveno premoženje znaša nad 4 milijone dolarjev. Glavni tajnik Jednote g. Jožef Zalar je praznoval letos 30-letnico dela pri imenovani organizaciji.

Gilbert, Minn. Matija Pogorelec, doma iz Planine pri Rakeku, znani dopisnik glasila K. S. K. J., je v mesecu januarju dopolnil 70. leto. Matija Pogorelec je prepotoval vso Ameriko in pri tem obiskal vse naše številne naselbine. Ima mnogo dragocenega gradiva za zgodovino našega izseljenstva v Sev. Ameriki. Bog ga živi še mnogo let!

Južna Amerika.

Buenos Aires. Prva Slovenka profesorica glasbe v Argentini. Na tukajšnjem znanem konservatoriju »Williams« je naredila z odličnim uspehom izpit iz glasbe in petja naša slovenska rojakinja Marija Mavec, stara komaj 17 let. V naših družtvih je začela nastopati že

z devetimi letom. Ko ji je bilo 11 let je že spremljala proste telovadne vaje na klavirju. Še danes se prav pridno udeležuje vsega našega društvene-ga življenja. Mladi umetnici iskreno čestitamo!

Canada.

Toronto, Ontario. V Canadi prebiva zdaj nad 20.000 Slovencev. Do sedaj so bili od Slovencev iz Združenih držav skoraj popolnoma odtrgani. V zadnjih letih pa jih pridno obiskujejo in misijonarijo med njimi slovenski frančiškani iz Lemonta. V veliki nevarnosti je mladina in bati se je, da je v narodnem oziru za nas že skoraj izgubljena. Kako slabo razume jezik svojih staršev, najlepše priča pismo, ki ga objavljamo dobesedno z vsemi napakami: »Velika želja ima de bi vidu domovina mujih staršou. Tulku meni pravjo usak dan o planini in gričov, o pulu in gmajni, o ogradah,

smrejkah, borah in o muji kejži. Ja kej bi dau, de bi mugu jit dumu. Jest bi sam sjebe taku rad nauču mujiga jesika. Vejdit dam, de tle nejman nobene slovejske šule. Tulku je otruk, pa nej šule. Anglešku šprahu jest dobru govurim, še rajše pa be govoru mojo špraha. Pa u mjeni je smiraj nejki glaz ke me prpouduje, de bum tudi jest taku sreččen, de bum jenkat vidu moja preluba domovina. Naša buga kejža budi lejpu vad tle is Canade pozdravlena! Prou toku tjudi domovina leppu pestim pozdraut.« — Zdi se mi, da k pismu ni treba nobenega komentarja. Pismo je težki in boleči vzdih naše mladine po domovini in po rodnem domu. Daj Bog, da bi imela naša domovina več ljubezni in zanimanja za našo izseljensko mladino, ki odrasča pod tujim soncem in je popolnoma prepuščena tujim vplivom, običajem in navadam. (Poroča Jože Premrov.)

Dr. Alojzij Kuhar, Ljubljana:

Ali res nihče ne bo napadel Japoncev

Kitajsko-japonska vojna traja sedaj že več kot pol leta. Japonci so zasedli obsežne pokrajine najbolj rodovitnega dela kitajske države in tamkaj ustanavljajo na isti način, kot pred 7 leti v Mandžuriji, novo kitajsko vlado, ki bo njim — namreč Japoncem — poslušna in na razpolago. Na ozemlju, ki so ga Japonci že zasedli, prebiva do 100 milijonov ljudi, kar pomeni eno četrtino vsega kitajskega prebivalstva. Zasedli so glavna obalna mesta Kitajske, med njimi Šanghaj, ki je srce vsega kitajskega gospodarstva in ključ do njenega bogastva. Pripravljajo se, da bodo zavojevanja nadaljevali, da bodo svoje armade potisnili še globlje v Notranjo Mongolijo in da bodo poskušali tudi na jugu svojo srečo, ki jih do sedaj ni zapustila.

In velesile, to so predvsem Rusija, ki jo japonsko prodiranje po Kitajskem najbolj ogroža, ker je izrecno proti njej naperjeno in ker rusko državo potiska nazaj od tihomorske obale, nadalje Anglija, ki ima skoraj 200 milijard dinarjev našega denarja vložena v razna industrijska in trgovska podjetja na Kitajskem in je vse to sedaj v nevarnosti, končno še Zedinjene države severne Amerike, ki imajo po vsem Tihem morju svoje kolonije in jim je razmah japonske moči sila nevarna, te velesile, pravimo, se do sedaj niso zganile. Nobena. To je prav gotovo največja zagonetka našega časa. Vsi so pričakovali, da bo Japonska naletela na združen odpor vseh naštetih velesil, ki jim lahko dodamo še Francijo, ki ima na jugu Kitajske velike in bogate kolonije. To tembolj, ker se je svoje dni Zveza narodov v Zenevi v paktu, ki ga je podpisalo 56 držav, obvezala, da bo vsakega člana, ki bi ga kakšen sovražnik napadel, z združenimi močmi branile. In Kitajska je članica Zveze narodov, kakor so tudi velesile Anglija, sovjetska Rusija in Francija. A do sedaj niso ničesar storili. Kitajska je prepriščena sama sebi, da se Japoncev otepava, kakor se pač more. Velesile ji k večjemu za drag denar prodajajo svoje zastarelo orožje. Ponavlja se ista slika kot pred malo več kot letom dni v Abesiniji, ko je abesinski cesar zaman čakal na pomoč, ki so mu jo obljubljali tako dolgo, da je Italija njegovo cesarstvo zasedla, njega pa nagnala v tujino.

Če govorimo o Kitajski, ne smemo pozabiti, da gre za ogromna ozemlja, s katerimi naše razmere tukaj v Evropi sploh primerjati ne moremo. Gre za ogromna ljudstva, ki dosegajo skoraj prebivalstvo cele Evrope. Zavojevanja tamkaj torej niso tako hitra, še manj pa trajna, kot bi to bilo pri naših omejenih prostorih v Evropi. Na Kitajskem je mnogo več časa. Odločitve tamkaj ne padajo tako hitro. Po enem, po dveh, verjetno tudi po desetih letih bo še vedno čas poseči vmes in vzpostaviti ravnotežje, ki ga je Japonska motila. Na Kitajskem se ne mudi. In velesile, o katerih smo pisali, se zavoljo tega tudi nočejo kar tjavdan zariti v zmešnjave, dokler niso vsestransko pripravljene.

Poglejmo na sovjetsko Rusijo. Ona je v vojaškem pogledu zadnje leto mnogo trpela. Brezštevilne usmrtnice najvišjih poveljnikov so sovjetsko armado nekoliko zrahljale in njeno udarnost zmanjšale. Japonci je to hitro izkoristili. Toda s tem ni rečeno, da bo vedno tako ostalo. Japonci sami priznavajo, da se Rusija silno utrjuje in za to hočejo čim prej priti čim dalje v notranjost Mongolije, dokler mislijo, da še lahko. Na drugi strani pa ima Rusija tudi težave na svojih evropskih mejah. Trozveza proti kominterni med Japonsko, Nemčijo in Italijo je Rusijo prišla v

kleščo. Kdo ve — kajti vsebine pogodbe ne poznamo — če ne bi Nemčija skušala v Evropi udariti na Rusijo, če bi se slednja vrgla na Japonce v Mongoliji? Rusija to dobro ve in je zadnje dni v Angliji skušala doseči neke vrste dogovor, da bi ona napadla Japonce, ako bi ji Anglija v Evropi jamčila mir, odnosno branila njene meje. Kdo ve, če se polagoma to ne bo uresničilo, kajti Angliji bi bilo navsezadnje všeč, če bi mogla Rusijo pognati v borbo proti Japoncem in se potem okoristiti, če bi bila Japonska ponižana. Glede Rusije je torej še čas in je njeno zadržanje odvisno od mednarodnih okoliščin.

Glede Anglije pa je treba vzeti v ozir, da na eni strani ona v vojaškem pogledu še ni pripravljena. Oborožuje se hitro in obsežno, toda pred koncem 1938 ali celo 1939 ne bo pripravljena. Do takrat pa mora molčati. Na drugi strani ima na mejah svojega svetovnega imperija vsepovsod težave. Težave med Arabci, kjer delajo Italijani uspešno propagando med njimi. Težave v Španiji, kjer se boji za svoj Gibraltar. Težave v Sredozemskem morju, kjer jo ogroža naraščajoča moč italijanskega brodogoja. Težave v Afriki, kjer Nemčija vpije po vrnitvi svojih kolonij. Težave v Evropi, kjer je nemško-francoska meja ognjišče velikih nevarnosti. Ali se naj spušča v pustolovščine na Japonskem, dokler bolečine drugod niso ozdravljene? Tretje, kar vemo o Angliji, je pa, da se tamkaj odgovorni krogi čedalje bolj nagibljejo k misli, da je treba pustiti, naj se Japonci, Italijani in Nemci izdivjajo, če se bočejo, a drugo, ne pa na angleških ozemljih. Potem bo imel angleški imperij mir pred njimi. Vse to zavlačuje odločitev Anglije in nam razlaga, zakaj do sedaj navzlic ogromni škodi, ki jo trpi, v borbo na Daljnem vzhodu ni posegla.

O Ameriki pa je treba reči, da ima podobne težave ko Anglija, a na drugi strani jo japonska zavojevanja na Kitajskem mnogo manj bole, kajti dokler bo Japonska zaposlena na Kitajskem, bo Tihomorje pred njo varno.

Toda na Daljnem vzhodu, smo dejali, je mnogo časa in odločitve tamkaj počasi dozorevajo. Dočakali bomo verjetno še vsi, ko bo tamkaj prišlo do spopada, do velikega spopada, ki bo odločil o tem, kdo bo gospodar vzhodne Azije in Tihega morja.

Ljubljana, 4. februarja 1938.

Izkupil jo je. Nadebudni sinko nekega bogataša se sprehaja po botaničnem vrtu na Dunaju. Pred sabo zapazi gospodično, ki ga je bolj zanimala kot pa pestro rastlinstvo v vrtu. Hoče se ji približati in reče: »Kot v pragozdu je v tem vrtu, ne, gospodična?« — Gospodična prikimava: »Da, celo opico vidim!« — Seveda jo je frakar poparjen odkuril.

Posebnež. Svigašvaga: »Ne vem, kako je to. Če čitam »Slovenca«, sem klerikalec. Če čitam »Delavsko politiko«, sem socialist. Če čitam »Slov. Narod«, sem liberalec. Če čitam...«
Kremen: »A kaj si, kadar čitaš prirodo-pisništva?«

Harun al Rašid, veliki kalif, je hotel preskusiti razsodnost svojih podložnikov. Preoblekel se je in na trgu prodajal cekine za mali bakreni navec. Pametni so kupovali, drugi pa so smatrali prodajo za sleparijo. Kot Harunu al Rašidu se godi nam, ki priporočamo za pranje priznano dobro terpentinovo milo Zlatorog. Razumne gospodinje perejo z njim, — druge pa v svojo veliko škodo preslišijo naš glas.

TERPENTINOVNO MILO
Zlatorog

Brezposelna. Gospod Cizelj: »Danes Vam dam zadnjikrat vbojajme, da veste. Če pa hočete, Vam preskrbim delo.« — Mlada beračica: »Predobri ste, gospod! Kakor hitro izvem, da kdo išče dela, ga pošljem k Vam.«

TOVARNA KEMIČNIH IZDELKOV V HRASTNIKU D. D.

Obratovališči: **CELJE IN HRASTNIK**

Izdeluje in prodaja naslednje vrste fosfatnih gnojil:

**Rudninski superfosfat 16%
in 18%**

**Kostni superfosfat KMF 18/19%
Fosfatno žilindro 6/10/18%**

Razen teh dobavlja tovarna:

**Mešana gnojila KAS
Kostno in apnenčevo moko**

Nadalje ima stalno na zalogi:

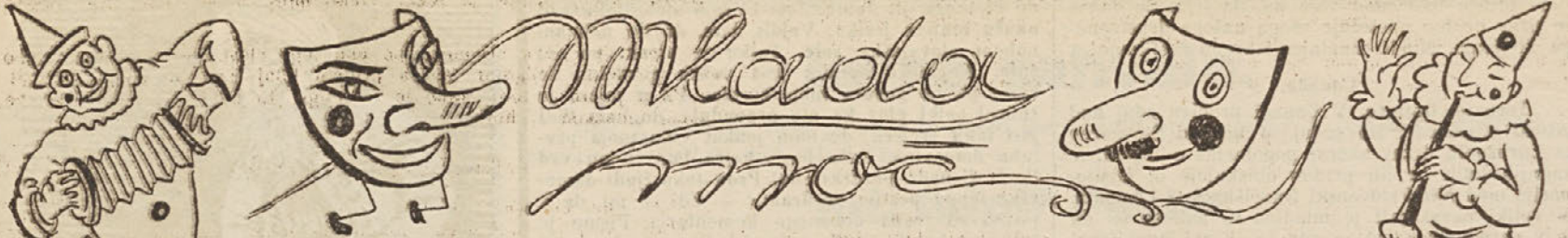
**Kaljevo sol 40% za gnojenje
Čilski solter 16% za gnojenje**

Vsa navedena gnojila se prodajajo po najnižjih dnevnih cenah

Vprašanja in naročila na:

**Tovarno kemičnih izdelkov
v Hrastniku d. d.**

ali njeno podružnico v Celju

Dragi moji mladi prijatelji!

To sem vas presenetil, kaj! Taka pa »Mlada moč« še nikoli ni bila. Kako bi rekel: šla je v maskare. 1. marca je pust, pa hoče tudi »Mlada moč« malo ponoreti. Kdo bi se vedno kisal in kregal! Upam, da vam bodo sličice pripravile mnogo dobre volje. Vam bom pa še jaz skušal nekaj veselega povedati.

Tisti dan po svečnici je bilo. Po mestih sedaj vse pleše in tudi mene je zlomek na svečnico zvečer zanesel na predpustno rajanje. Kajpak sem prišel drugi dan pust in čmeren v pisarno. Mislil sem si: Kako bolj prav bi bilo, da sem šel lepo s kurami spat, kot pa ponočevati. Iz resnega razmišljanja me prebudi telefon. Rrrrrr je zabrenčal. »Kdo kliče?« se godrnjavo oglasim. — »Tukaj Tine iz Šiške. Ali si ti brat Ivo?« — »Kakopak da sem. Čigav pa si in kaj bi rad?« — »poprašam. — »Tega ti pa ne povem, čigav sem. Saj ti nam tudi že tretje leto pišeš po »Mladi moči«, pa nič ne poveš, čigav si. Kaj bi rad, sprašuješ? Prav za prav čisto nič. Le to sem hotel vedeti, če si ti mlad ali star.« — »Kako pa misliš to po telefonu zvedeti?« — »I kako neki! Po glasu poznam, da si že star.« — Seveda Tine ni vedel, da sem imel zato raskav glas, ker sem prejšnji večer predolgo rajal. — »Ti, Tine Čigaverže, tako pa ne boš govoril. Jaz sem še mlad in krepak. Boga hvali, da si sedajle v Šiški. Sicer, sicer, no, sicer bi tvoja ušesa sedajle dobila rdečo barvo. Jaz pa star! Taka nesramnost!« — »Joj, brat Ivo, nikar se ne huduj!« — nadaljuje Tine skoroda jokaje. »Samo to te prosim, če te smem enkrat obiskati?« — »Nak, ne sprejemam!« — sem rekel. »Najmanj pa takele, ki me po telefonu zmerjajo s starem!« — Tedaj se je pa nekaj zgodilo. Čim in bum je reklo po telefonu, Tine je nekaj zavpil, moški glas pa je govoril: »Krota! Kako si prišel do telefona? Ali ti nisem že neštetokrat prepovedal dotikati se ga? Marš v kuhinjo klečati! Moški glas je še nekaj brundal, nato pa je neznanec jezno in trdo položil slušalko na telefon. Čez tri dni pa sem dobil sledeče pismo:

Dragi brat Ivo! Samo ti si kriv, da se mi je to zgodilo. Moral sem zaradi tebe klečati in še moja nedolžna ušesa so trpela. Zaponni si, da se bom maščeval. Ves razred bom v šoli nahecal, da ti bodo vsi vsak mesec pisali. Toliko boš imel dela, da sploh ne boš mogel več spati. In vsi bomo tako grdo pisali, da boš oči izgubil pri branju. Tako bom naredil, da veš! Pa z Bogom!

Tine iz Šiške.

Tine, ti jo pa pogruntaj! Samo zmotil si se, če me misliš na ta način — kaznovati. Prvič: Če mi bodo vsi šiškarji pisali, mi bodo s tem le veselje napravili. Drugič: Če bodo pa grdo pisali, bodo njih pisemca romala v moj nepasitni koš. In tretjič: Namesto da me po telefonu družiš, bi raje rešil februarško zlogovnico. Tako se ti je pa zgodilo prav tako, kakor pravi rešitev februarške zlogovnice. Ali že veš, kako se glasi rešitev? Če me boš na pustni torek vprašal, ti bom pa povedal. Telefon pa sedaj kar pri miru

pusti! Drugič ti bo tvoj očka uro gotovo še temeljiteje navil, če ga ne boš ubogal.

Tako je bilo s Tinom. Veselo-žalostna je zgodba. Moral sem vam jo povedati, ker je tudi na vse strani poučna.

★

Poslušajte sedaj še zgodbo, ki mi jo je napisala Maruška z Viča v Ljubljani.

O levu, ki je kranjske klobase.

»Še vedno si živo predstavljam vesele dogodke s potovanja po Dolenjskem. Vozili smo se s kolesi. Očka je naložil nahrbtnik, mamica aktovko, jaz pa sama sebe.

Bela cesta nas je pripeljala v zelo zanimive kraje. Pri Ljubljani sama pusta megla. Nad Pijavo gorico smo se pa že gledi na soncu kakor martinčki. Prva naša postojanka je bil Turjak. Tam smo si ogledali stari grad. Mislila sem na grajske gospodične, ki so hodile v samem blesku po gradu, in pa na graščake z dolgimi sivimi bradami in škrlatnimi plašči.

Prenočili smo v Vidmu. Drugo jutro smo jo pa mahnili čez Dobro polje v Zužemberk. Pot je vodila med polji čez nizko gričevje, ki loči dobropoljsko dolino od doline Krke. Kar zagledam na vrhu grička prijazno vasico. Že od daleč sem opazila, da kraj ne more biti napačen. Ljudje so kopali veliko kapnico. Lopate, krampi, vse je zvenketalo. Po oknih so viseli veliki gorenjski nageljni in druge lepe rdeče rože. Hišice so mi ugajale in sem jih pozorno opazovala.

Na neki hišici sem opazila tablico, na kateri je naslikan ugočen lev. Šapi mu slonita na obli. Na kodrastem vratu pa sedi mogočna glava z odprtim gobcem. Jezik mu visi daleč ven. Vprašala sem očka, kaj vse to pomeni? — »Je kranjske klobase in Kranjecem jezik kaže,« odvrne očka. Jaz sem bila seveda radovedna, kako to dela, zato mi je očka vse obrazložil: »Tablica in napis na njej pomeni zavarovalnico, pri kateri je hiša zavarovana. Če čitaš napis na tablici, ga niti izgovoriti ne moreš. Taka zavarovalnica, ki se tako piše, gotovo ni domača. Vidiš, tujci prihajajo k nam, da tudi pri zavarovanju nekaj zaslužijo. In prav do sitega bi se lahko najedli s tem denarjem naših kranjskih klobas.« — Sedaj sem še bolj pozorna postala na te tablice. Že na prihodnji hiši je bila druga tablica, modre barve in bel napis je imela: ZAVARUJE VZAJEMNA. — O to sem pa lahko čitala. Takih tablic sem videla še na mnogih, mnogih hišah.

Dragi Ivo! Svetuj vsakomur, naj se zavaruje pri naši domači Vzajemni zavarovalnici! Že mnogo klobas nam je snedel lev. Še najbolje bi bilo, če bi leva priklenili s težko verigo k bistremu studentu. Vodo naj pije, grdoba!

Dragi Ivo! Prihodnjic ti bom še napisala kako zgodbico z Dolenjskega, če boš moje pisanje priobčil v časopisu.

(Nadaljevanje na 33. strani.)

Vidiš, Maruška, pa sem tvoji želji ustregel. Tvoja zgodnica se mi je nanjo zdelo zelo poučna. Prijatelji, le pozorno jo prečitajte, potem pa še sami malo oprezajte po hišah za tablicami. Ali ne bi bilo imenitno, če bi kar vse hiše v vaši vasi nosile tablice: ZAVAROVALA VZAJEMNA? Vsak, ki bi prišel v vas, bi moral reči: To je pa res narodna vas!

Nagrade

Imenitno ste se to pot odrezali. Toliko rešitev nisem še nikdar prejel. In vse so bile pravilne. Vsi ste pogruntali, da se v zlogovnici skriva »Mohorjeva družba«. Po večini ste mi tudi povedali, kako radi čitate Mohorjeve knjige. Le glejte, da jih bodo vaši starši tudi letos naročili. Prav ta mesec je čas za to. — Nagrade pa dobijo tile:

Helena He, učenka 3. razr. ljudske šole v Ribnici na Dol.

Brdovnik Stanko, učenec 3. razr. mešč. šole v Zagrebu, IV — Trnjanški zavoj br. 11.

Leitgeb Bojan, dijak, Vojnik 126 pri Celju.

Anica Barbo, učenka 4. razr., Trška gora, p. St. Peter pri Novem mestu.

Vsi naštetih dobite od mene po eno lepo slovensko knjigo. Le lepo ravnajte s takimi knjigami. Morda pridem kdaj tega ali onega obiskat. Takrat bom poprašal tudi, kako je s knjigo. In če bo takrat knjiga že raztrgana, umazana... hm!

Nagradna naloga

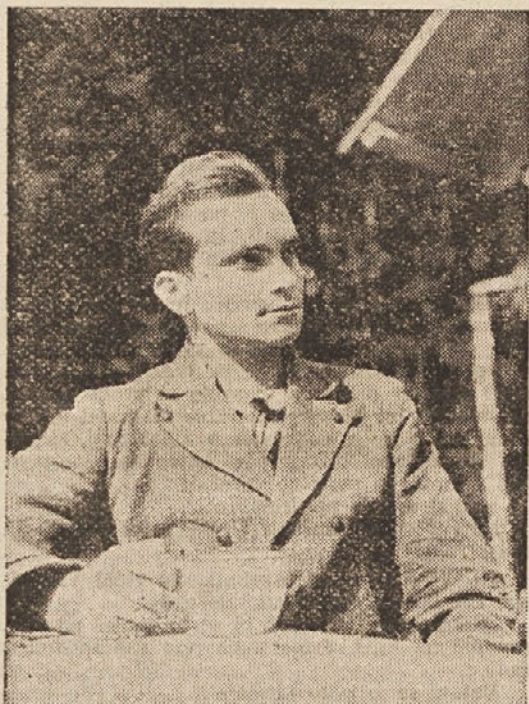
Z več strani mi pišete, da bi radi kaj risali. Torej dobro! Za nalogo mi narišite kaj prav smešnega. Vsakdo si lahko sam izbere, kar hoče narisati. Risba pa mora biti risana s črnilom ali pa s tušem. Drugače je ne bo mogoče objaviti v »Mladi moči«. Le potrudite se! Tako bo »Mlada moč« tudi po vaši zaslugi vedno bolj pestra in zanimiva.

Vsem skupaj želi veselega pusta in žalostno pepelnico

brat Ivo.

† Inž. Adolf Peklar

Nihče ni tega pričakoval, najmanj pa njegov očka gori na Jesenicah. Pa se je vendar zgodilo, da je ugasnilo življenje mladega inženirja Adolfa, ki je bil na razvezu let, ko se mu je življenje

smehljalo naproti, ko je njegova bistra glava enovala načrte za veliko bodočnost. Kako se je zgodilo?

Mladi, komaj 30 letni inž. Adolf Peklar, edini sin upokojenega železničarja na Jesenicah, je služboval pri neki angleški rudniški družbi ter bil nazadnje zaposlen kot prometni inženir pri rudniku Vojetinu v Srbiji. Zaradi doslej še ne-

pojasnenih razlogov sta ga 7. januarja t. l. ob pol petih popoldne napadla dva rudarja, ko je inženir šel iz pisarne proti svojemu stanovanju. Zločinca sta bila Novakovič Ivan, doma v vasi Velika Bagna v bjelovarskem okraju (Savska banovina), in Majkič Jovan iz vasi Male Rujške, okr. Bosanski Novi (Vrbaska banovina). Nič hudega slutečega inženirja sta napadla z noži in ga na desetih mestih težko poškodovala, potem ko sta ga prej lepo pozdravila. Po krvavem dejanju sta pobegnila, a so ju orožniki na begu ulovili. Se mrtvega mladeniča hočeta zločinca grditi s trditvijo, češ da sta se samo maščevala nad njim, ker je priznaval višje nagrade slovenskim rudarjem kot pa njima. Za to pa ni nobenega dokaza. Res je le, da so slovenski rudarji daleko med najbolj zmognimi in jim je zato tudi pripadala višja nagrada.

Težko ranjeni inž. Peklar je izdihnil dne 11. januarja v beograjski bolnišnici kljub skrbni negi. Nihče, ki je pokojnika poznal, ni mogel prvi hip verjeti, da je živahni in nadarjeni inženir postal žrtev grdega zločina. Pa je žal res.

»Naša moč« je z njim izgubila svojega prijatelja. Saj se je pokojnik komaj v septembru lanskega leta zavaroval za primer smrti pri naši Vzajemni zavarovalnici. Čeprav še tako mlad in neporočen, ni imel pomislekov proti zavarovanju. Večina mladeničev njegovih let in v njegovih razmerah pravi: Kaj mi bo zavarovanje? Zene nimam, svojci so pa kolikor toliko preskrbljeni. — Pokojni Adolf je mislil drugače. On je mislil gospodarsko in socialno. Vedel je, da je zanj zavarovanje tem ugodnejše, čim mlajši je. Zavedal se je pa tudi, da glede tega, kdaj pride smrt, nima noben človek kakih garancij. Tudi v tem je bil velik, da je — sin edinec — že pri sklepu zavarovanja določil za koristnika v primeru smrti svojega očeta, na katerega ga je vezala iskrena ljubezen.

Inž. Peklar je mrtev. Za njim so ostale le solze neotlažljivega očeta. Ostalo pa je še nekaj. Nauk je ostal, da je izgovor na mladost ali ugodni službeni položaj brez smisla, kadar gre za zavarovanje.

Zdravstvena šola

Krčne žile. Krčne žile so zlasti za ženske in dekleta zelo neprijetna reč. Kazijo lepoto nog, povzročajo krčne bolečine in so lahko vzrok še drugim neprijetnostim. Pri mnogih je ta slabost nožnega življa prirojena. Drugače pa nastajajo krčne žile kot posledica težkih porodov, tesnih nogavičnih prevez, nepravilnih stopal kakor tudi zaradi vztrajnega sedenja. Mnogo je ležeče tudi na tem, da je srce zdravo in močno, da more poganjati kri navpično. Če to težko delo srea oviramo s tesnimi nogavičnimi prevezami ali z vztrajnim sedenjem, ne da bi za protitež hodili ali telovadili, potem se ne smemo čuditi, če se pojavijo krčne žile. — Osebe, ki se po narodi nagibljejo h krčnim žilam, lahko nastajanje krčnih žil učinkovito preprečijo. Prosti čas morajo porabiti za telovadbo in sprehode, skratka, morajo se čim več gibati. Z gibanjem nožne mišice nekako masirajo kri po žilah proti sreci in tako podpirajo sree v njegovem delovanju. Koristno je, če noge večkrat preko dneva položimo visoko, da se pretoči v nogah zastala kri.

Redne večerne kopeli nog, pri čemer držimo noge 5 minut v topli in 5 sekund v mrzli vodi, zelo povzročijo krvni obtok v nogah. Nogavične preveze so škodljive, zato nosite nogavice, obešene na pasu. Nepravilna stopala je treba pokazati zdravniku in nerodnost po njegovem nasvetu čim prej odpraviti. Če krčne žile niso prevelike, se lahko nosijo gumijevе nogavice, da se tako zabriše nedostatek na mečah. Vendar pa postanejo take nogavice časoma zelo nadležne. Bolje je, da se zaupate izkušnemu zdravniku in si pustite krčne žile po modernih zdravstvenih načinih popolnoma odpraviti. Z vzbrijanjem neke nedolžne tekočine v bolno žilo preneha pretakanje krvi po žili in žila potem ni več vidna. Sploh je odpravljanje krčnih žil pri sedanjih načinih zdravljenja že kaj enostavno.

CEPLJENE TRTE vrste Trsnega izbora

nudi: I. Trsničarska zadruga v Sloveniji, pošta: Juršinci pri Ptuju. Zahtevajte cenik!

Inž. Teržan:

Za gnojenje krompirja — nitrofoskal-II

Krompir je eden naših glavnih sadežev. Vsako leto ga pridelujemo na okrog 58.000 ha in zavzema med poljedelskimi kulturami drugo mesto, takoj za pšenico.

Krompir je zelo važna hrana. V nekaterih drugih državah ga pridelujejo razmeroma še v večjem obsegu: v Nemčiji n. pr. na 10% celokupne obdelane površine. V nekaterih krajih Nemčije (vzhodna!), sudetskih dežel in na Irskem je krompir glavna ljudska hrana. Skupno z žitom je krompir bolj unosna krma kot žito samo. Na 2 ha pridelamo n. pr. žita samo za 10 tovnih svinj. Če pa zasadimo 1 ha s krompirjem, na drugem ha pa pridelujemo žito, potem pridelamo na teh dveh ha krme za 16—17 tovnih svinj!

Povprečni letni pridelek krompirja je pri nas zelo slab; samo 60 q na ha! (po službeni statistiki). V sosednji avstrijski Štajerski je znašal povprečni letni pridelek krompirja okrog 170 do 200 q na ha. Tudi pri nas pridelajo nekateri vzorni kmetovalci do 200 q in še več krompirja na ha. Toda teh je malo! In vendar so ravno ti maloštevilni kmetovalci jasen dokaz, da lahko tudi pri nas pridelamo na ha mnogo več krompirja kot ga v resnici.

Vzrok naših slabih pridelkov leži deloma v sortah krompirja, ki ga sadimo (degenerirane sorte — izrodek), deloma pa v tem, ker za krompir vse premalo gnojimo! Avstrijsko-štajerski kmetijski urad predpisuje za gnojenje krompirja na 1 ha:

150—300 kg dušičnega gnojila (odvisno od tega, kako je gnojeno s hlevskim gnojem), 300 kg fosfatnega gnojila in 300 kg kalijevega gnojila. To je 750—900 kg umetnega gnojila za 1 ha!

Temu primerno so lahko tudi pridelki tako visoki. Tudi naši napredni kmetovalci, ki pridelajo po 3 vagone krompirja in še več na ha, gnojijo zelo obilno: 500—700 q hlevskega in 7 q nitrofoskala-II na ha.

Kombinirano gnojenje, hlevski gnoj in nitrofoskal-II da najboljši uspehi! Hlevski gnoj zgoraj, nitrofoskal posejemo na surovo brazdo ter ga dobro zabravamo. Tako pripravljena njiva se potem lahko zasaadi s krompirjem ter lahko s sigurnostjo upamo, da bo, v količkaj dobrem letu, pridelek obilen.

Kmetovalci! Pri današnjih gospodarskih razmerah je največji luksuz obdelovati zemljo in pridelovati poljske pridelke brez uporabe umetnih gnojil! Uporaba nitrofoskala-II za gnojenje krompirja je v pretežnem številu slučajev najbolj učinkovita, najunosnejša, obenem pa najenostavnejša, ker je nitrofoskal »popolno gnojilo«, ki vsebuje vse štiri hranilne snovi!

Duh po izpuhtevanju telesa takoj in trajno odpravi SNAPEO. Varuje obutev in perilo. Zahtevate v lekarnah, drogerijah, parfumerijah in sličnih trgovinah. — Drogerija Jančigaj, Ljubljana, Krekov trg. (Reg. min. nar. zdr. 31.316)

Sreča v nesreči. Pri nekem slovesnem kosilu je strežaj po nesreči razlil juho po obleki neke gospe. Nastane splošno ogorčenje in razburjenje. Strežaj pa pravi z nasmeškom: »Gospoda, prosim, nikar se ne razburjajte. V kuhinji je še juhe dovolj!«

Pomembnejši spominski dnevi

4. marca 1844 se je rodil pisatelj Josip Jurčič. Več smo o njem pisali lani.

7. marca 1925 je umrl v Gorici politik Anton Gregorič; rojen je bil 2. jan. 1852 na Vrskem pod Krnom. Na Dunaju je napravil doktorat iz bogoslovja in je postal v Gorici profesor dogmatike in fundamentalke. Kmalu je stopil v politično življenje. Postal je tajnik društva »Sloga« in je urejeval njeno glasilo »Soča«, bil je več let deželni poslanec in tudi državni poslanec. »Največje uspehe je dosegel na narodnogospodarskem in na šolskem polju ter je med drugim ustanovil Goriško zvezo gospodarskih združenj in društev. Bil je tudi ustanovitelj Narodne tiskarne, Narodne knjigarnice in Goriške Maticice, ustanavljal je obrtne šole itd. Skušal je doseči gospodarsko in kulturno osamosvojitve goriških Slovencev s skupnim delom in skupnim nastopom vsega naroda.«

8. marca 1840 se je rodil pri Javorju na Gorenjskem slavist Gregor Krek; umrl je 2. avg. 1905 v Gradcu. Promoviral je na Dunaju, v Gradcu je pa postal profesor na univerzi, in sicer za slovenske jezike in slovansko slovstvo; »slovansko stolico v Gradcu je dvignil na znanstveno višino«. Pisal je tudi pesmi.

10. marca 1805 je umrl v Ljubljani Blaž Kumerdej, šolnik, filolog in prosvetitelj; rojen je bil 27. febr. 1738 v Zagorici pri Bledu. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani, pravo na Dunaju. Bil je ravnatelj normalke v Ljubljani, potem okrožni šolski komisar in uradni cenzor za slovenske knjige. Mnogo je pisal o pouku v pisanju in branju, prevajal je čitanko v slovensko, pripravil je slovenski pravopis, splošno slovensko slovnico, zbiral je gradivo za slovensko-nemški slovar itd. »Kumerdej tvori važen člen med Pohlinom ter Kopitarjem in Vodnikom.«

13. marca 1848 je bila na Dunaju maršna revolucija, ki je bila za Slovence v marsičem zelo pomembna.

17. marca 1833 se je rodil v Lučinah v Poljanski dolini Frančišek Buh, ameriški misijonar; umrl je 3. febr. 1923 v Duluthu v Ameriki. V Ameriko je odšel leta 1864. Misijonaril je med Indijanci, ustanovil je več cerkev, med njimi tudi slovenske, mnogo je storil za prosveto med slovenskimi naseljenci, kupil je list »Amerikanski Slovenec«, ustanovil je prvo slovensko tiskarno, razna podporni društva itd.

18. marca 1933 je umrl v Ljubljani dr. Josip Mantuani, umetnostni in glasbeni zgodovinar; rojen je bil 28. marca 1860 v Ljubljani. Na Dunaju je promoviral l. 1894; l. 1909 je postal ravnatelj Narodnega muzeja v Ljubljani. Zelo je bil priden in prav mnogo je pisal, tako v glasbeni zgodovini kot v zgodovini umetnosti in arheologiji; na njegove članke naletimo vsepovsod. V letih 1921–24 je bil tudi honorarni profesor za starejšo umetnostno zgodovino itd. na ljubljanski univerzi.

22. marca 1920 je umrl v Makolah duhovnik Mihael Lendovšek. Pisal je pesmi, drame itd. Glavno njegovo delo je pa izdajanje Slomškovihih spisov, od leta 1876 počeni. Bil je tudi politik in je bil deželni poslanec okraja Maribor (okolica)—Sv. Lenart—Slov. Bistrica. Rojen je bil 15. avg. 1844 v Rogatecu.

23. marca 1906 je umrl v Trstu pisatelj in pesnik Jakob Gomišek; rojen je bil 1. maja 1843 v Slov. goricah. Gimnazijo in bogoslovje je dovršil v Mariboru in Gradcu. Napisal je mnogo pesmi, od katerih je najbolj znana »Slovenec sem«. Pisal je tudi zgodovinsko-biografske spise in nabiral je narodno blago.

25. marca 1922 je umrl v Ljubljani notar Ignacij Gruntar; rojen je bil 17. dec. 1844 v Kobaridu. Studiral je v Gorici in na Dunaju ter je bil slednjič notar v Ribnici. Znan je posebno po svojem velikem prijateljstvu s Simonom Gregoričem in je med drugim založil tudi prvi zvezek njegovih »Poezij«. Bil je zelo dober srec; zlasti je podpiral dijake in je marsikomu študije olajšal ali celo sploh omogočil.

29. marca 1874 se je rodil v Kamniku pesnik Rudolf Maister, poznejši general. On je bil tisti, ki je ob času prevrata zasedel našo severno jezikovno mejo na Štajerskem ter nam tako rešil to lepo deželo. Bil je tudi dober pesnik in je izdal »Poezije« in »Kitico svojih«. Ni imela slovenska zemlja zlepa tako zaslužnega moža, kot je bil Rudolf Maister! Prof. dr. Vinko Šarabon.

Mimica Konič:

Mlin nad Savo

(Nadaljevanje.)

Zdaj je prišel Oton in starša sta ga z veseljem gledala, saj je bil lepo raščen, vitek, modrih oči in plavalas. Oče ni niti z besedo omenil sinočnjega potepanja.

Oton je sedel k materi in ji rekel priliznjeno kakor mačica:

»Danes Va« še ves dan nisem videl, mati. Zakaj me niste poklicali in ste pustili, da sem do zdaj spal?«

Mati ga je ljubeznivo pogladila po svetlih lasih.

»Utrujen si bil, Oton, pa te nisem marala buditi. Saj si prišel šele zjutraj domov in ponoči gotovo nisi spal.«

»Spal pa res nisem. Z Mlinarjevim Tinotom iz Grabna sva bila v Zabukovju.«

»In kaj je bilo gori, Oton?« ga je spraševala mati.

»Oj, Vi ne veste, gori je prijetno. Gori so gorjanci, veselo pesmi pojo in mošt pijo, smejejo se in šalijo in Tine zna govoriti, da bi se ga nikoli ne naveličal poslušati.«

Oče, ki je zopet hodil iz kota v kot, kar je v tej sobi delal vedno, če se ni preprial z ženo, je hotel povedati sinu, da njegov ugled trpi, ker se pajašči s kmeti. Toda pravočasno se je domislil, da se popoldne še ni nikoli preprial z ženo in se torej tudi danes ne bo.

Gospa Katarina je spot spraševala ljubljena. »A čemu hodi Tine iz Grabna v Zabukovje? Ali se mar misli gori priženiti?«

»O ne,« se je smejal Oton. »On je čudak. Tine se prav toliko meni za ženske, kakor jaz za ta vrč, ki prazen stoji na mizi.«

»Čudo božje!«

»In kako se dela norca iz vsakega, kdor hodi vasovat k dekletom. Oj, da bi ga Vi slišali, mati!«

»Neverjetno.«

»Vzemi si ga za vzgled,« je menil oče in pri tem pozabil, da bi bilo sramotno, če bi njegov sin jemal kmeta za vzgled.

Gospa Katarina je karajoče pogledala moža, ki je takoj umolknil, potem pa vprašala sina:

»Ali je potem morda tebi vseč katera izmed deklet v Zabukovju?«

»O, kaj še, mati,« je zanimal Oton.

»A kje se ti ženiš, Oton?«

Mladenič je zardel.

»Mlad sem še, zakaj bi se ženil?«

»Pa vendar, katera ti ugaja?«

Gospod oskrbnik je strupeno gledal v tla, jezen, ker žena izprašuje »otroka« take neumnosti. Moj Bog, tri in dvajset let je fant star in ona ga že hoče, oženiti. Globoko si je oddahnil gospod oskrbnik, ko je čul sinov odgovor:

»Katera mi bo ugajala? Nobena!«

Oton je tako dobro znal hliniti veselost, da sta mu oče in mati čisto verjela.

»Kam pojdeš zvečer?« je vprašala mati.

»Ej, drevi pojdemo v Naklo, gori so veseli ljudje, skoro taki, kakor gorjanci v Zabukovju.«

Oče se je že pripravljal, da pove fantu, kar mu gre. Taki »otroci« morajo biti zvečer doma, ne pa da se vlačijo fantalini smrkavi vse noči okrog. Vendar se je zopet premagal in je le srdito stisnil zobe ter nadaljeval svojo pot iz kota v kot. V mislih je zmerjal ženo, ki razdira take neumne. Da ne bi več slišal neumnega govorjenja, se je ustavil pred sliko na steni in pazljivo motril sliko mladega moža.

Sin se je tudi zadržal v sliko.

»Oče, koga predstavlja ta slika?«

Oskrbnik je bil vesel, da se je pogovor spjel v stran od »neumnosti«, kakršnih on ni mogel poslušati.

»Ne vem, koga predstavlja. A čul sem, da je to tisti oskrbnik, ki je postavil mlin v Grabnu. O, ta je bil norec!«

»Zakaj pa?«

Gospod oskrbnik je hotel reči: »Ker je zaradi tlačanske punčare pustil udobno življenje in šel dol v samoto,« pa se je premislil, ker je vedel, da bi ljubezniva žena vzrojila na take besede, ker je bila tudi ona hči tlačana. Zato je oskrbnik čisto mirno rekel:

»Norec je bil, ker je šel iz gradiča v tisti strašni Graben.«

»O, oče, ljubezen vse naredi.«

»Kako to?« je vprašal oskrbnik, nejevoljen, da so že zopet »neumnosti« na vrsti.

Oton pa je govoril, ne da bi opazil očetovo nejevoljo.

»Čul sem v vasi, ko so govorili o tem oskrbniku. On je ubežal dol v tisto samoto, potem ko je umrla neka ženska Poljančeva, brez katere zanj ni bilo več veselja na svetu.«

»Pa je bil vseeno neumen.«

»Ne razumem Vas, oče.«

Oskrbnik je zmalaj z glavno nad »otročjo naivnostjo« svojega sina in je dalje razlagal.

»No, ali mu je bilo morda v Grabnu bolje in lažje?«

»Gotovo mu je samota bolj prijala. Doli ob Savi ga ni nobena stvar motila, živel je le spominom nanjo.«

»Oh, kakšnim neumnim spominom je živel,« je vzdihnil gospod oskrbnik, ki ni mogel umeti čudnega mišljenja mladine.

Gospa Katarina je gospoda moža neznansko strupeno pogledala, a rekla mu ni nič, da ne bi prekršila hišnega reda. Gospod Anton je čutil, da je odveč in je malce uzaljen odšel na dvorišče.

Danes je najbrž vstal z levo nogo, zato mu ni šlo nič po volji. Najprej ga je ujezilo, da ga je žena vlekla za lase kakor smrkavega otroka; potem mu ni bilo po volji njeno svetohlinsko obnašanje spričo mestnega vicedoma. In slednjič še zaslepljena mati mlati »otroku« tako prazno slamo in se razgovarja z njim o ljubezni. Ljubezen! Moj Bog, kakšna neumnost! Gospod Anton je bil samo enkrat v življenju tako neumen, da je ljubil. Kar sram ga je, če pomisli, kako je vzdihoval okrog svoje sedanje žene in jo res ponižno prosil, naj se poroči z njim, dasi je bila hči navadnega tlačana. Tedaj je oskrbnik mislil, da je dobil v zakon pravega angela. A kako hitro se je to spremenilo. Ljubezniva ženica je postala jezična, kmalu je dala moža na vajeti. In zato je oskrbnik navadno preklinal ljubezen in jo nazival »visek vseh neumnosti«.

Oskrbnik je šel po dvorišču in vsi posli so se mu umikali. Kadar je tako s povešeno glavno hodil okrog in gledal v tla, takrat mu ni bilo dobro priti pred oči. Oskrbnika je pa tudi jezilo, ker ni mogel nikogar najti, da bi svojo nejevoljo stresel nad njim. Edini hlapec Matevž se ni maral umakniti nikamor in je enakomerno kidal gnoj, oskrbnika še pogledal ni. Gospod Anton se je ustavil pred njim in ga zadirčno vprašal:

»Zakaj me ne pozdraviš?«

Matevž si je popravil širokokrajni klobuk in počasi rekel:

»O, Vi ste gospod oskrbnik. Še videl Vas nisem, ker tako hitim kidati tale gnoj.«

»Klada lena. Postopaš in se naslanjaš na vile, prav nič ne hitiš. Svojat lena, vse vas spodim z gradu.«

Matevž se je zvito zasmejal.

»Oh, gospod oskrbnik, štiri in dvajset srebrnikov zaslužim na leto. V graščini na Brdu bi jih mogel dobiti osem in dvajset.«

»Kaj praviš?« je zazijal oskrbnik. »A si pozabil, da ti jaz dam tudi vsako leto dve srajci, dvoje hlač in par podplato?«

»O, saj nisem nič rekel,« se je umikal Matevž.

»Le kidaj gnoj in ne misli, da te bodo po drugih službah pitali s pečenimi golobčki,« je menil oskrbnik in šel dalje, ker mu ni bilo do prepira z jezičnim hlapcem.

Oskrbnik je šel dalje po dvorišču in nič mu ni bilo prav. Dekla ni pometla dvorišča, gori pri hlevu se je odrgala žaganica in nobeden je ne pribije nazaj. In tam, kjer so pozidavali porušene dele gradu, ki ga je potres močno poškodoval, je še vedno ležalo kamenje, ne da bi se kdo zmenil zanj. Oskrbnik je poklical dva hlapca.

»Takoj mi spravite to kamenje z dvorišča! Moj Bog, kaj bi rekel gospod grof, če bi prišel gledat in bi videl takšno razdejanje.«

Hlapca sta se spravila nad kamenje, oskrbnik se je pa resno zamislil. Oh, nesreča, skoro bi pozabil, da ima v nekaj dneh res priti ogledat oskrbniki dvorec in posestvo sam milostni gospod grof. In grof Albert Ortenburški je bil strog gospod. Zahteval je povsod red in natančno je pregledoval gospodarske zapise. Preden je prišel gospod grof, so vedno v gradiču na Okroglem hiteli in delali, kakor bi bili čisto brez glave. Dva ali tri dni pred njegovim prihodom se navadno oskrbnik in žena zjutraj niti sprla nista.

(Dalje prihodnjič.)

Poceni plača, kdor takoj plača!

Joža Vovk:

Neznavec

(Nadaljevanje in konec.)

Nova zanka! Ne izpusti me za nobeno ceno, na vsak način me hoče spraviti v tak položaj, da me bo ujel. Čez jez? O, vem, kaj je jez. Nekaka zagrada, skoraj most, spodaj pa globoka voda, da utoneš. Ne, ne smem se podati tako daleč, morda je zdaj zadnja prilika, da se mu izvijem iz vražjih krempljev. Čevlji sem pustil na pol odvezan, nisem utegnil več, stopil sem za njim in šla sva brez poti, skozi goste grmovje, in res je bilo kmalu pred nama nekaj jezov podobnega. Tukaj me torej namerava stisniti v precep. Premišljuje, ali naj ga udarim, ali naj se zgubim v noč in zamudim vlak, čeprav bi moral vso noč tavati. In spet mi hodi po glavi, kaj naj z njim naredim. V tem hipu bi ga lahko ubil. Čisto mirno, brez pomisleka bi ga udaril točno na senci in bi se prevrnil. Sicer bo on mene. Ker meni, da sem živinski prekupec in da bo denar pri meni dobil. Zmotil se bo. Nekaj imam res, a zato se bo komaj enkrat pošteno napil in najedel. Pa ga ne morem prepričati, da sem le pisar in da nimam denarja. Zdaj bova šla čez jez in sredi jezov me bo sunil, da se bom opotekel in padel v tolmun, potem bo po meni. Čutim, da imam vroče čelo, prsti, ki stiskajo ključ, mi drhte in od stiskanja me boli že vsa roka. In končno, kaj bi naredil s tem ključkom, če bi zares slo. Nič.

»Kar tukajle čez.«

»Pojdite vi naprej.«

»Skupaj bova šla,« pravi in me prime za rokav. »Sicer bi ne znal, ker je treba hudo previdno stopati, tu pa tam manjka kaka deska in lahko bi v vodo padli, potem bi pa imela komedijo.«

»Ne, sam pojdem, pustite me, saj bom sam videl, kje je nevarnost,« sem odvrnil. Njegova roka se je tresla, moje telo je drhtelo v čudni napetosti in izmučenosti. Tako me torej neznavec trpinči in vedno nove zanke mi nastavlja. Previdnost je nekaj tako velikega, da je človek ne sodi vselej dovolj visoko. Ne bo me ulovil, raje oba zdrkneva v tolmun, pa če oba utoneva!

»Pojdite vi naprej!« sem rekel odločno, pa sem se prestrašil svoje lastne besede, ker sem mislil, da sem ga s tem morda samo izzval, da udari, da me pri prič pograbi, da mi porine nož v prsi, da se mi zareži in da reče končno besedo. Vendar je na moje veliko začudenje pri prič ubogal. To me je presenetilo. Stopil je na jez in počasi koračil po deskah, ki so škripale. Očividno že dolgo ni voda tekla čez jez. Ali naj mu zdaj ubežim, ko je na drugi strani in jaz na tej? Morda je tam bolj ugodno zanj, morda je pri drugem bregu globokejši tolmun in me namerava šele na drugi strani pahniti v vodo. Spet sem dobil trohico upanja, da morda le nima slabih namenov, ker je tako priliko opustil, ko bi me vendar sredi jezov z lahkoto pahnil, da bi se prevrnil in niti časa ne bi imel, da bi mu udarec vrnil.

Stopal sem previdno tipaje čez jez in srečno skočil na drugi breg, kjer je neznavec čakal. Morda je najhujše za menoj, zdaj ne bo imel več take prilike. Na odkrit boj sem pripravljen, četudi imam samo ključ v pesti. Silno moč sem začutil in pogum se mi je vračal, ko sva stopala čez rosní travnik kar po travi in sva bila že tako daleč, da sva potok komaj slišala.

Se majhen breg in bila sva na široki cesti, ki pelje na postajo. Zdaj sem rešen. Hvala Bogu, zdaj sem se pomiril in zdí se mi, da sem šele zdaj prav za prav rešen vode. Spet sem prosteje zadihal in se oddahnil kakor po težkem delu.

»Hvala Bogu, na cesti sva. Zdaj bom pa že sam znal,« sem rekel in mu hotel seči v roke.

On je molčal in sam nisem vedel, ali ima še voljo, da bi šel z menoj, ali ima kake svoje namene. A stal je tako tesno ob meni kakor ves čas, pol koraka na desni, roke je pa tiščal kakor prej v žepih. Ključ sem spet stisnil v žep, ker se mi je nepotrebno zdelo, da bi ga še nosil v roki, zdaj ga menda ne bom več potreboval. Stala sva sredi ceste in brisal sem si pot s čela, utrujen sem bil, kakor da sem v hrib težko breme nesel, pa sem v resnici šel prav za prav ves čas nizdol.

»Koliko sem vam zdaj dolžan?« sem vprašal.

»Dolžni?« je malomarno zagodel, kakor bi mu bilo vseeno ali dam kaj ali nič. »Vi imate denarja dovolj, kajne? Vi niste pisar!«

V temi so se svetlikale njegove srepe oči in imel sem vtis, da se bo zdaj vendarle zgodilo to, česar sem se vso pot tako bal in na kar sem bil prav za prav pripravljen. Tako sem vendarle imel prav. Roka mi je spet sama zdrknila v žep in otipal sem ključ. Na denar in plačilo sem v trenutku pozabil.

»Verjemite, da denarja nimam in da ga za stonj iščete pri meni. Imam nekaj drobiža, tako brez nič res nisem, a motite se, če mislite, da imam en sam tisočak. Lepo me pustite, da odidem na postajo. Vi imate zlobne namene, pa za stonj upate. Vi me hočete napasti in oropati.«

V tem trenutku se je neznavec zarežal z divjim smehom, da me je obšla groza. Nekoliko je odstopil in slišal sem samo njegov krohoč. Torej zdaj me ima v oblasti in misli, da se mu niti izmuzniti ne morem. Čez trenutek se je spet približal in stegnil roko, da so mi zatrepali vsi živci in že sem dvignil svojo roko, da bi zamahnil po njegovih seneti in mu jih s ključem prebil, da bi se opotekel. A mi je na veliko začudenje položil roko počasi na ramo in me potrepil, kakor otroka in še vedno se je smejal. Nepremično sem zrl vanj in tudi roka mi je omahnila.

»Nikarfe se me ne bojte, tudi dinarja vam ne bom vzel, tudi lasu vam ne bom skrivil. Mislim sem si pa vso pot, da me imate za roparja ali ne vem kaj, ko ste vso pot računali, da moram biti ravno na vaš desnici in za razdaljo stegnjene roke od vas. Bojite se me, čutil sem to, videl sem in zato sem sklepal, da morate imeti nekaj denarja pri sebi. Bojazljivec ste. V resnici sem mislil, da morate imeti denar, ker ste se me tako bali; pa zaradi mene, imajte ga veliko ali nič, jaz ga nimam namena vzeti in zaradi mene ste lahko trgovec s kravami ali pa pisar.«

To se mi je preveč neverjetno zdelo in še sem mislil, da je vse skupaj še vedno samo igra, igrakanje, kakor se mačka igra z miško, ko jo spusti, da steče, in potem spet plane divje nanjo. In vendar. Če me zdaj ne napade, na postaji ali sredi vasi me tudi ne bo. In če me v vodo ni vrgel? Če me ni zapeljal v goščavo, od koder bi sploh ne znal? Če nima nikjer skritih pajdašev? Če me je vendarle pripeljal na cesto? Vse to mi je govorilo, da bo nemara le resnica in da je vse skupaj samo njegova šala.

»Vi se torej šalite? Ali naj vam verjamem?«

»Kakor hočete,« se je smejal. »Le pojdiva zdaj na postajo, dobrih deset minut bova rabila, časa za vlak bo pa menda še dovolj. Ste pa bojazljivec, da boste vedeli.«

Stopila sva in moral sem se smejeti. Vse sem mu povedal, tudi tisto o ključu. Stopila sva še v gostilno pred postajo in pri kozarec vina mi je splahnel zadnji strah. Napitnine sem mu dal in drugi dan sem bil spet pisar.

Poslušen dečko. Mati: »Tilko, ti moraš biti bolj vpluden. Kadar imamo goste na kosilu, moraš potem moraš reči »Prosim« ali pa »Hvala, ne morem.«

In res so imeli potem enkrat pri kosilu goste. Strežnica prinese na mizo sladko pecivo. Tilko pa: »Mama, prosim te, vprašaj me, če hočem pecivalo.«

Mark Twain. Neko jutro ob štirih pozvoni slavni ameriški humorist na vratih svojega soseda.

»Dobro jutro, gospod!«

»Dobro jutro! Kaj pa vi dobrega prinašate?«

»Nič posebnega! Že dalje časa me tare dolžnost, da vas obiščem, pa imam zadnji čas toliko dela, da doslej res nisem utegnil.«

»O, nič zato! Saj vem, da ste prezaposleni.«

»Prav te zadnje dni mislim, kako to ni lepo od nas. Imamo vili tik drugo ob drugo, pa se ne obiskujemo. Danes pa se mi je ponudila prilika.«

»Res me veseli. Izvolite sesti!«

»Hvala, hvala! Samo to Vas prosim, da mi oprostite, da ni z menoj moje hčere. Nisem je hotel buditi; pa tudi meni ne zamerite, da prihajam ob tako neprikladni uri. Ali k temu me je pripravila posebna okolnost, zaradi katere me boste, upam, opravičili. Opazil sem namreč, da Vam gori streha na hiši.«

Posnemalnice in brzoparilnike

prodaja na obroke »**TEHNA**« LJUBLJANA Mestni trg 25
Sprejme večše zastopnike.

Letošnji razpisi nagrad ljubljanske radijske postaje

Naša radijska postaja je tudi letos razpisala troje nagrad: za nove naročnike, za izvirne slovenske zvočne igre in za originalne kompozicije.

Če primerjamo razširjenost radia pri nas z ostalimi naprednejšimi državami, vidimo, da predstavlja Slovenija s svojimi niti 17.000 naročniki še pravo ledino. Saj bi morali imeti še najmanj 5 krat toliko sprejemnikov, da bi bilo stanje kolikor toliko primerno našemu kulturnemu stanju.

Lansko leto je radijska postaja storila mnogo, da seznaní čim širše kroge občinstva z radiem, delom in tudi stalnimi sodelavci, posebno za časa časniške razstave na velesejmu, kjer je bil poleg razstave pripravljen tudi majhen studio, v katerem so obiskovalci mogli skozi steklena okna opazovati izvajanje nastopajočih. Obenem je izdalo vodstvo tudi lično brošuro, ki je bila razdeljena v več tisoč izvodih med obiskovalce velesejma.

V decembru preteklega leta je postaja razpisala nagrade: za nove naročnike moderní 4- in 2-cestni radijski aparat, ki ga morejo izžebanci zamenjati z zlato uro ali motornim kolesom, oziroma dvocestni aparat z dvokolesom ali precízno srebrno švicarsko uro. Pravico do sodelovanja imajo vsi novi naročniki od 1. decembra 1937 do 31. januarja 1938, ki so pravočasno zahtevali kupon s številko. Zanimanje za žrebanje je veliko, saj je bilo izdanih okoli 500 številčk.

Postaja je z namenom, da podpre domačo umetniško produkcijo, razpisala 3 nagrade v zneskih 1200, 800 in 600 din za izvirna slovenska glasbena dela. Poleg tega je postaja pripravljena nagrajena dela odkupiti pod običajnimi pogoji. Naši skladatelji, ki navadno težko najdejo izvajalca za svoja dela, bodo gotovo hvaležni radijski upravi, ne samo za moralno, ampak tudi materialno oporo.

Radio zahteva od gledališke umetnosti, da se mu prilagodi na poseben način. Pridobila si je znatno število priznanih sodelavcev, ki so napisali izvirne zvočne igre, ali priredili odrske igre za radio, dostikrat v prav zadovoljivi kakovosti. Zvesta tej tradiciji je uprava radijske postaje vnovič razpisala 3 nagrade po 1200, 800 in 600 dinarjev za zvočne igre, ki naj trajajo najmanj pol ure.

Ali ste že zavarovali zoper požar tudi pohištvo, obleko, vozove?

Ilustracije in klišeji

dajo reklami šele pravo lice. — Za reklamo v visokih nakladah uvažujte le offsettisk, ki je danes najcenejši!

Kamenotiske Knjigotisk
Bakrotisk & Klišarna
Litografija & Offsettisk

JUGOSLOVANSKA

TISKARNA

LJUBLJANA

KOPITARJEVA UL. 6

Javno priznanje

Podpisani zavarovanci Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani smo bili težko prizadeti po požarni nesreči. Naša domača Vzajemna zavarovalnica nam je bila v veliko oporo, ko je škodo hitro in solidno ocenila in izplačala. Izrekamo ji po »Naši moči« javno priznanje in jo vsakomur najtopleje priporočamo.

Jerman Leopold, Črnomelj 135.
(Gorelo 17. okt. 1937.)

Petek Andrej, Nemška vas pri Ribnici.
(Gorelo 31. okt. 1937.)

Petrovič Neža, Hrastovec 161, p. Zavrče pri Ptuj.
(Gorelo 28. okt. 1937.)

Kandare Anton, Pudob 21, p. Stari trg pri Ložu.
(Gorelo 1. sept. 1937.)

Močnik Marija, Hrastje 7, p. Kranj.
(Gorelo 2. okt. 1937.)

Vrabič Franciška, Gorenje 18, p. Šmartno ob Paki.
(Gorelo 10. jan. 1938.)

Kač Feliks in Angela, Gmajna 1, p. Ljubljana.
(Gorelo 24. okt. 1937.)

Klobčar Ivan, Podgrad 13, p. Stopiče pri Novem mestu.
(Gorelo 27. dec. 1937.)

Strojan Filip, Smlednik 55, p. Smlednik.
(Gorelo 2. jan. 1938.)

Gospodar. Potnik: »Rad bi govoril z Vašim gospodarjem!« — Hišni sluga: »Žal, ni mogoče. Milostljiva gospa so namreč odsotni.«

Zasoljena. Pred ravnateljsko pisarno nekega ljubljanskega velikega podjetja so pred kratkim postavili lep nov obešalnik in nanj pritrtili napis: »Samo za ravnateljstvo!« — Ze naslednji dan pa je nekdo pripisal: »Lahko se pa obeša tudi obleka!«

Od samega veselja. »Gospodična! Ljubim vas, obožujem vas! Ali hočete postati moja za vse življenje?« — Zakaj se pa jokate?«

»Od samega veselja! Še včeraj mi je rekla mama: Rada bi videla tistega osla, ki bi vzletel tako kozo, kot si ti!«

Pa res. Dolinar je obiskal svojega sina, ki študira v Beogradu za zdravnika. Sinko je popeljal očeta tudi na znani hrib Avalo pod Beogradom. Ko sta prisopihala na vrh, se sinko ozre in reče: »Poglej, očka, ali ni krasno tam doli!« — Oče: »Kaj me potem vodiš sem gor, če je doli tako krasno!«

Pópran odgovor. Neki znan kirurg je pred kratkim operiral bogatega tovarnarja. Operacija je uspela in račun je bil izredno visok. Ko je kasneje nekoč kirurg srečal svojega bolnika, mu pravi: »No, kako je sedaj z Vašim zdravjem? Dobro, kaj! Pa ste se le prepričali, da nisem mesar!« — Bolnik je zdravnika pomenljivo pogledal, pa dejal: »Gospod doktor, kakšen mesar neki! Mesar vendar najprej ubije, potem šele odere!«

Ivan Vesenjāk, minister v pok., Maribor-Krčevina:

Iz življenja za življenje

»Lepa je mladost, ki se ne vrne več nazaj« — je refren znane pesmi, ki jo prepevajo po naših goricah in poljih. Tudi jaz imam nanjo pravej lepih, pa tudi grenkih spominov. Podajam jih nekaj bralcem »Naše moči« v opomin in razvedrilo. Vse je zajeto iz življenja in naj služi življenju!

Neke pomladanske nedelje popoldne je bilo. Mati in oče sta šla v vinograd, da določita delo, pa tudi v kleti malo popijeta po truda polnem tednu. Zvesta dekla Zofekova Mica je čuvala svinje in krave v ogradu, pa tudi dom in nas, živahno dečad, ki smo se podili po hiši, dvorišču in ogradu ter čakali na suho grozdje, ki ga je skrbni oče v vinogradu vestno čuval in v malih porcijah nosil svoji deci redno leto za letom do druge trgatve.

Naenkrat zakriči dekla: »Jezus, Marija! Ogenj!« Otroci smo zastali, zastrmeli in z grozo ter trepetom gledali, kako se okrog 400—500 metrov pred nami vali ogromen dim, iz katerega sika plamen proti nebu. V vasi je pogorelo trem velikim in trem malim posestnikom vse do tal. In nobeden ni bil zavarovan. Silen je bil trud prizadetih in vseh občanov, da se je škoda popravila. Koliko lažje bi jim bilo, ako bi bili vsaj malo zavarovani!

Oče in mati sta pridrvela vsa upehana in prestrašena iz vinograda. Od daleč je bilo namreč videti, kakor da je ogenj zajel tudi naš dom. Nevarnost je bila res velika, ker je razbesneli požar nosil ogorele slamnate vetrnice prav blizu domače hiše. Previdni oče je kmalu nato vsa domača poslopja zavaroval proti požaru.

V zgodnji mladosti je bilo. Vesel, poskočen sem prišel kot učenec prvega razreda gimnazije

konec junija iz šole. Na veliko začudenje sem opazil na stanovanju izredno resne obraze rodbine Seidl in med njimi mojega dedeka (starega očeta). Moral sem domov, češ da je babici, ki si je nekaj dni prej strla roko, postalo slabše. In odpeljal sem se. Čudno se mi je pa zdelo, da ni prišel po svojega ljubljence strogi oče kakor navadno.

V Spuhljih mi je dedek obzirno razodel, da se peljem k smrtnemu odru svojega očeta. Obupno sem zahteval in grenka žalost se je naselila v mladostno dušo. Sedaj vem, da sem prav za prav takrat nastopil pot osamljenosti, težke življenjske borbe, pot razočaranja v svojem stremljenju po pravici za ljudstvo. Doma smo ob tedanji težki krizi našega kmetijstva tem bolj občutili izgubo očetove skrbne in veščje roke. Tudi jaz sem napravil prvo težko šolo v življenju za življenje. Oče je sicer prihranil, toda razposodil nekaj denarja in še več žita. Toda vrnil tega ravno sedaj ni nihče v najhujših dnevih stiske, ko je bilo poleg davkov treba plačati še stroške za cenitev in za zapuščinsko razpravo, za desetek in za pogreb. Moj Bog, kako lahko bi bilo zapuščeni materi-vdovi in vsem štirim nedoletnim otrokom, ako bi namesto razposojevanja oče zavaroval sebe za slučaj smrti, ki je tako nenadoma in tako strašno udarila naš mladi dom! Ali ni to vzglod iz življenja za življenje, kako koristno, pametno in dobro je tudi za kmetovalce zavarovanje za slučaj smrti? Pomislite pravočasno na to, vi, ki ne uživajte državnih služb, penzij in rent! Saj res ni mogoča velika vsota, ker je plačati ne morete, toda tudi majhni zneski dajo lepo sigurno in pravočasno pomoč. In ti zneski so zlasti pri naši Vzajemni popolnoma zanesljivi.

(Nadaljevanje sledi.)

Nekaj zanimivosti od povsod

Prvi stroj za tkanje je izumil Edmund Cartwright leta 1785.

Prvo brzojavko po podmorskem kablu je odposlala angleška kraljica Viktorija 12. avgusta l. 1858.

Prvi neprobojni oklep je skušal napraviti inženir Atanazij Janopol l. 1903. v Avstriji.

Prvi prirodopisec je bil grški modrijan Theoprast, ki je opisal 500 raznih rastlin.

Prvi avtomobilski rekord je znašal 63 km na uro in je bil dosežen l. 1898.

Prvo tovarno za cigarete so zgradili v Kairu v Egiptu.

Prve poskuse fotografiranja so izvršili l. 1841.

Prvi avstralski evropski doseljenci so bili kaznjenci, večinoma politični kaznjenci, namreč irski borci za svojo narodno svobodo.

Prve dežnike so začeli rabiti na Francoskem sredi XVIII. stol. in so bili težki okrog 2—3 kg.

Prve orgle na svetu so imeli že 300 let pred Kr. r.

Prvi krompir je zasadil v Evropi bratislavski zdravnik Scholz l. 1587. in sicer le kot okrasno rastlino.

Prvi valček so plesali na Dunaju l. 1787. in sicer v nekem prizoru italijanske opere »Una cosa rara«. Zato so ta danes povsod razširjeni ples sprva imenovali »Cossarara«. Ime »dunajski valček« je ples dobil mnogo kasneje.

Prvi zvon na svetu so vllili okrog l. 700. pred Kr. r. v Perziji.

Prvi cilindri je nosil neki londonski meščan l. 15. januarja 1797.

Med prijateljicama. Zora: »Moj zaročenec mi je rekel, da sem najlepše in najpametnejše deklo na svetu.«

Hilda: »Pazi, Zora, bodi previdna! Ta človek že sedaj laže.«

Najbolj točno, varno in zanesljivo plačaš premijo s a m pri poštnem uradu!

Javna zahvala

Podpisani Petruša Anton se prisrčno zahvaljujem Karitas zavarovanju za hitro in točno izplačilo posmrtnine po moji dne 1. januarja 1938 umrli ženi Mariji Petruša. To koristno zavarovanje vsakomur toplo priporočam.

Ljubljana, Rožna dolina, dne 4. januarja 1938.

A. Petruša l. r.

Ni je dobro razumel. Pibovec in njegova žena sta se peljala v Sarajevo obiskat sina vojaka, ki je nekaj zbolel. Žena gleda skozi okno vlaka in opazi čredo lepih ovac.

»Glej, glej, kako lepe ovce! Ali jih imaš rad?«

»Da, pa še kako, prav posebno z banafske črnino.«

Pozor!

Do nadaljnega izbaja »Naša moč« v 105.000 izvodih.

Vedno v stroki. Blažkov oče je brivec. Blažek jih v šoli prav pogosto dobi s palico. Učitelj vse to pove očetu. Naslednje jutro prinese Blažek učitelju novo šibo. Učitelj: »Kaj naj s to šibo?«

Blažek: »Očka jo pošilja za mene. Pravi, da ima tudi v naši brivnici vsaka boljša stranka svoj brivski pribor.«

